

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Lipanj/Juni 1986.

Broj **6** (72)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

U ovom broju

- Važni zaključci str. 3
- Franjo Rački str. 4 – 5
- Anketa, anketa, anketa str. 6
- Anđeo Franjo str. 7
- Iz naših misija str. 8 – 18
- Majčin dan str. 11 – 14
- Prva pričest str. 15 – 16
- Hodočašća str. 17 – 18
- Ruža i njezina curica str. 19
- Die Erstkommunion bei den Kroaten S. 20

Crkva, to smo prije svega mi sami

Crkva je, poput njena Učitelja Isusa Krista, znak koji mnogi osporavaju. Za neka, uglavnom ideologijama uvjetovana shvaćanja, ona je, maltene, kriva za sve nevolje koje biju čovječanstvo naših dana. „Kleronacionalizam“, „klerofašizam“, „suradnja s neprijateljem“,

„klasni neprijatelj“, „mračna sila koja želi kotač povijesti natrag okrenuti“ itd. – sve su to etikete koje se Crkvi, barem u našoj Domovini, naročito u posljednje vrijeme, sve češće prišivaju i lijepe. Boli to, jer svaka neistina boli. No, Crkva se tješi da ni njen Ustanovitelj nije

U povodu dana duhovnih zvanja i 25. obljetnice misništva J. Adama, referenta za inozemce u biskupiji Rottenburg/Stuttgart, našlo se u stuttgartskoj konkatedrali nevjerovatno veliko mnoštvo katolika drugog materinskog jezika, među kojima su Hrvati bili najbrojniji.

Anlässlich des 25. Priesterjubiläums des Prälaten Jürgen Adam am 26. April 1986 kamen sehr viele Katholiken anderer Muttersprache in die Konkathedrale von Stuttgart. Die Kroaten waren die zahlreichsten.

Urednikova riječ

Dragi čitatelji,

U prirodi tako bujni i lijepi mjesec svi-banj također je i mjesec osobito bujnog i raskošnog duhovnog života u našim misijama. Ni u jednom drugom mjesecu u godini nije u našim župnim zajednicama tako živo i tako „radno“ kao u ovom najljepšem. Susret mladeži, Majčin dan, prve pričesti, krizme, hodočašća i drugo – sve se to u svim našim misijama događa i slavi uglavnom u svibnju. O tome ćete naći brojne izvještaje na stranicama ovoga broja našega lista.

Nismo zaboravili ni naših mladih. Prvenstveno za njih donosimo istinitu i lijepu pripovijest o „Anđelu Franji“, a iz njihove „Ankete“ dade se razabrati koliko mladi oblikuju život naših zajednica. Dobro je s tim u svezi pročitati i priloge koji izvješćuju o susretima mladih kao i izvještaj sa sjednice „šprehera“ s Naddušobrižnikom.

„Hrvatska kulturna baština“ donosi prikaz života i djela velikog hrvatskog znanstvenika i svećenika Franje Račkoga. Uvodni članak, crtica iz života naših iseljenika i Franjo Rački potaći će nas, nadamo se, na čuvanje naših baštinenih vrednota vjere, morala, kulture, svoga jezika.

Mnogi su od nas, naime, u opasnosti da brzo napuste svoj ljudski, narodni i kršćanski identitet i da se potpuno, i u svemu, poistovjete s novom, njemačkom sredinom i njenim pogledom na svijet. A ta sredina nije u mnogim bitnim stavovima i nazorima uopće pozitivna. I, hrvatski je katolik ne smije nasljedovati! Ako neke političke partije u Saveznoj Republici, npr., više brinu o čuvanju žablje i slične mladunčadi (kopaju tunele ispod autocesta da žabe mogu neometano prelaziti s jedne na drugu stranu velikih prometnica) nego o nerođenoj djeci, ondaje to ne samo ludo, nego i nemoralno.

Ovoga puta, zbog manjka prostora, nismo mogli donijeti sve prispjele priloge. Učinit ćemo to svakako u slijedećem broju. Vas, dragi čitatelji, najljepše molimo da nam se javljate. Život „Žive zajednice“ ovisi mnogo od Vaše suradnje. Zato se javljajte malo više i malo češće.

Želim vam ugodno i korisno čitanje. S kršćanskim pozdravom ostajem vaš odani

fra Ignacije Vugdelija, urednik

(nastavak s prednje str.)

bolje prolazio. Ona živi u nadi da će istina, sva istina, jednom izići na vidjelo. Znakovi u tom pravcu sve su vidljiviji. S druge strane i oni koji se priznaju njenim članovima ne zaboravljaju kritizirati svoje Crkve. Jednima je staromodna, drugima previše moderna. Jedni misle da Papa previše hoda i previše troši, dok drugi smatraju da je i on, kao i dosadašnji, zatočenik vatikanskih zidina. Jedni joj predbacaju bogatstvo, drugi se čude da više ne pomaže, dok treći tuže nad njenom neimaštinom. Neki osuđuju politička angažiranja dijela biskupa, a neki opet napadaju inertnost apostolskih nasljednika u promicanju socijalne pravde. Jedni govore da im župnici ništa ne valjaju, a drugi su jednostavno nezadovoljni svime što se u Crkvi događa.

Takva govorenja i govorkanja, koja posebno bujaju u iseljništvu, nanose Crkvi kao zajednici veliku štetu, jer se dobro što Crkva čini obično prešućuje. Ne učini li Crkva neke usluge našem čovjeku, najčešće je zauvijek otpisana. Zdrava kritika je u sebi dobra, ali katolik koji voli kritizirati, anonimno napadati ili se zgražati, trebao bi znati da je i on Crkva i morao bi se upitati da li on što poduzima da stvari u Crkvi budu bolje, da Crkva postane bolja. Na ova pitanja kritičari obično odgovaraju užimanjem rame na i – šutnjom.

U stvari, dobro bi se bilo upitati: zašto u većem broju ne sudjelujemo na susretima koje organizira Crkva – na euharistijskim slavljenjima, hodočašćima, biblijskoj olimpijadi, Majčinu danu i dr.? Crkvu najčešće kritiziraju baš oni katolici koji ne sudjeluju ni u kakvom bogo-

štovnom činu. Zanimljivo! Zašto misionarima, njihovim suradnicima i župnim vijećima ne iznosimo prijedloge koji bi poboljšali djelovanje cijele zajednice? Koliko nas posjećuje bolesnika koga ne poznamo, obitelj koja se nalazi na rubu raspada, djecu o kojima roditelji ne vode brige?

Crkva – to nisu samo drugi, to smo prije svega mi sami. Mi smo pozvani u crkvenu zajednicu da svjedočimo za Boga pred svim ljudima i da mu služimo. U vjerovanju ispovijedamo da „vjerujemo u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu“. A ta Crkva nije nešto u zraku, nešto samo u Rimu ili Zagrebu. To je ova konkretna, svim ljudima vidljiva i dostupna Crkva. Ova Crkva sa svim svojim slabostima i dobrim stranama, sa svim svojim biskupima, svećenicima i redovničkim staležima, sa svim svojim vjernicima i sveukupnim djelovanjem i vjerovanjem.

Lako je naći dlaku u jajetu, o tom naglas slobodno vikati i prokazivati slabosti Crkve. To je danas nekako u modi! Ali potruditi se i poraditi na tom da Crkva postane bolja, to ide puno, puno teže.

I prije nego počnemo napadati negativnosti svoje Crkve, prije nego počnemo rešetati crkvena lica, slati im anonimna pisma i ogovarati njihove postupke, upitajmo se iz kojih pobuda to činimo i je li nam pri tom stvarno stalo do toga da Crkva zasja „kao grad na gori“, kao „svjetlo svijeta“. Ako je, onda slobodno kritizirajmo. Ali ne zaboravljajmo nikada da promjene na bolje u Crkvi moraju početi od nas, po nama. Mi moramo postati bolji! Crkva ne zazire od konstruktivne kritike.

I. Vugdelija

Ovogodišnji svibanj bio je posebno lijep u našim misijama. Prvopričesnici su mu davali ton čara i draža.

Sjednica predstavnika pastoralaca s Naddušobrižnikom

Kritički osvrti i važni zaključci

Predstavnici misionara i pastoralnih suradnika sastali su se 27. svibnja 1986. u prostorijama Naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu s naddušobrižnikom p. B. Dukićem da bi se kritički osvrnuli na važne događaje u životu iseljene hrvatske Crkve u Njemačkoj (Proljetni pastoralni sastanak, 15. susret mladeži i biblijska olimpijada, regionalna hodočašća...), iznijeli prijedloge i donijeli zaključke koji se odnose na rad svih naših misija u ovoj zemlji.

Nakon čitanja iz 2. poslanice Timoteju u kom je naglasak na potrebi propovijedanja Riječi „u zgodno i nezgodno vrijeme“, Naddušobrižnik je pozdravio predstavnike iz različitih regija i ukratko ih informirao o promjenama osoblja u misijama: dva misionara (Kavjak i Budimir) su umrli, jedan (Sentić) je ozbiljno bolestan, voditelj misije u Ulmu (Čabraja) je prešao u njemačku pastvu, na njegovo je mjesto došao Bosiljko Rajića Luka Lucić preuzeo misiju Rottweil. Predstavnici su zatim referirali o regionalnim hodočašćima u Marienthal, Birnau, Neviges i Hildesheim. Opći je dojam da je naš narod „hodočasnički narod“ i da se rado okuplja u velikom broju, kao možda ni jedan drugi narod, u Marijanskim svetištima. Rečeno je da su sva hodočašća protekla u miru i redu i u duboko religioznom ozračju.

Predstavnici su se kritički osvrnuli na **Proljetni sastanak u Vierzehnheiligen**, na predavanje i predavače. Svi su mišljenja da je taj susret bio uspješan,

ali i da treba još štošta poduzeti (rad po grupama, npr.) da bude još uspješniji. Za naredni Proljetni sastanak određena je tema: „Župna zajednica, njen život i njena budućnost“. Tema će biti obrađena pod različitim vidovima: druga generacija, duhovna zvanja, izobrazba odraslih, naši intelektualci i studenti, rad s manjim skupinama i dr. Naddušobrižnik će pronaći predavače. Predstavci su predložili da to po mogućnosti budu ljudi s ovdašnjeg terena, dakle iz naših misija.

Bilo je govora i socijalnoj komponenti navještanja, o seljenju socijalnih ureda iz misijskih prostorija (rečeno je da to predstavlja gubitak za svaku misiju) i o potrebi jače suradnje misionara i socijalnih radnika. Zaključeno je da se predstavnici pastoralaca i predstavnici socijalnih radnika u dogledno vrijeme nađu zajedno i da porazgovore o svim dodirnim elementima pastoralne i karitativne službe u Crkvi.

Govoreći o **15. susretu hrvatske katoličke mladeži u Frankfurtu** predstavnici su rekli da je susret organizacijski i sadržajno bio vrlo dobar i da je brojka od dvije tisuće aktivnih sudionika posebno ohrabrujuća. Spomenuto je da bi neke stvari (dob sudionika, npr.) trebalo bolje razjasniti, da bi na svakom igralištu morao biti nazočan delegat, da bi suci trebali biti u sudačkom dresu i dr. I da bi se skratilo vrijeme športskog natjecanja, odlučeno je da se pronađu još dva nogometna igrališta, kako bi više vremena ostalo za stvarni susret naših mladih.

S obzirom na **biblijsku olimpijadu** kazano je da je bila vrlo dobra i da je u svakom smislu korisna. Primijećeno je da je ipak dugo trajala. Zato su predstavnici pastoralaca s Naddušobrižnikom odlučili da se dogodišnja vjeronaučna olimpijada odvija malo drukčije nego ove godine i to: poslije pismenog testa u kojem će sudjelovati sve grupe, usmeno će odgovarati samo predstavnici 20 najbolje plasiranih ekipa. Zato će trebati bolje razraditi pismene testove i naći prikladna tehnička pomagala da se ocjenjivanje testova brzo obavi. Čitav kviz znanja ne bi smio trajati duže od sat i pol. Ostali dio popodneva bit će iskorišten za kulturni program, zabavu, ples i susretanje i upoznavanje. Gradiivo za slijedeću vjeronaučnu olimpijadu bit će uzeto iz **liturgije i njenih simbola**. Osim odgovarajuće knjige ili skripta, vjeroučenicima će vjerojatno s pitanjima biti dostavljeni i odgovori.

Za **kulturno-umjetnički program trećeg dana Susreta** u Offenbachu rečeno je da je lijep, ali i maratonski predug, pa ga treba skratiti. Donesen je i konkretan zaključak kako to treba napraviti. Prije 16. susreta mladeži bit će održan, najvjerojatnije u veljači, **Savezni festival folklor**. Samo pet najboljih kola s tog festivala (a odredit će ih stručni žiri!) bit će izvedeno u Gradskoj dvorani u Offenbachu za vrijeme Susreta mladih. S obzirom na zbornu i solo pjevanje u kulturno-umjetničkom programu donesen je također konkretan zaključak. Regionalni predstavnici će se dogovoriti s misionarima i pastoralnim suradnicima koja će ih misija zastupati s **dvije pjesme** u Offenbachu. Tako će se dakle kulturno-umjetnički program Susreta sastojati od 12 pjesama i pet narodnih kola. Bit će to, prema tome, program od sat i pol vremena otprilike, što je pedagoški i psihološki gledano sasvim dobro. Tako će puno vremena ostati za ples, zabavu i – susret.

Susretu pastoralnih suradnika i suradnica koji će se održati u studenome u Wiesbaden-Naurodu tema još nije određena. Predloženo je više stvari, a Naddušobrižnik će izabrati najprikladniju.

Bila je ovo sjednica koja će po mnogočemu ostati vrlo značajna za život iseljene hrvatske Crkve u Njemačkoj. Dao Bog da se njeni zaključci što uspješnije i ostvare!

Ignacije Vugdelija

Već nekoliko godina zaredom gotovo svi sastanci hrvatskih pastoralaca imaju za temu mlade, njihove probleme i njihovu budućnost.

Franjo Rački

Ime svećenika-znanstvenika, povijesnog erudite, kanonika **Franje Račkog** (1828. – 1894.) nezaobilazno je upravo ove godine '86., kad sva naša kulturna javnost obilježava 120. obljetnicu najrenomiranije kulturne ustanove kod nas, sa sjedištem u Zagrebu, **JAZU**.

Kad se malo bolje zaviri u djelo i život ovog skromnog profesora u Senjskom sjemeništu, upravo se za čuditi, kako ni izdaleka on, kao tipični povijesni znanstvenik, nije dovoljno tretiran niti uvažavan, niti na znanstvenim ustanovama, niti u udžbenicima. A ipak, on je **tvorac** naše nacionalne hrvatske povijesti na najširoj bazi, jer akribijom erudite, analitičara i sintetičara, stvara nove teorije i zaokružuje nedorečene cjeline u povijesnoj građi. A ne prepisuje jednostavno, niti se rukovodi u svom najdubljem znanstvenom radu principom „rekla-kazala!“ Ovu tezu o Račkom još bolje osvjetljuje tvrdnja Vladimira Koščaka u njegovom studijskom prikazu Prvog predsjednika JAZU, u Zagrebu: „... borio se cijeloga života za ostvarenje povijesne istine i zakonitosti koju je istražio i dokazao kao znanstvenik: (e sad dolazi poanta – koja je to povijesna istina! – op. prired.) – da se **razuđena** (= raskomadana), stoljećima **ugnjjetavana i tlačena Hrvatska, ujedini nacionalno**, prostorno i gospodarski“. Isti autor nastavlja: „Za napredak hrvatske kulture učinio je isto toliko mnogo – i kao pisac mnogih kapitalnih znanstvenih djela, i kao pokretač i osnivač znanstvenih i umjetničkih izdanja, i kao organizator i zaštitnik hrvatskog prosvjetnog i umjetničkog života“. Činjenica da je **osam puta** za redom, dakle kroz 20 godina, od njezinog osnutka 1866. g., biran za predsjednika JAZU, uvrštava ga među najveće, najsvjetlije duhove i umove među Hrvatima prošloga stoljeća.

Vrijedi da se barem malo pozabavimo njegovim životnim putem. Po zavičajnosti je naš gorštak **GORANIN**. Rodio se u **Fužinama** 25.11.1828. Iza sivila **predilirskih dana**, dok je klijao hrvatski narodni preporod, čiju smo 150. obljetnicu baš lani proslavljali, imao je sreću da sazrijeva sve više i jače u gimnazijskim i studijskim danima, u zanosu i žaru probuđene narodne svijesti. To je

onda postala vatra koja ga je nosila u njegovom prebogatom stvaralačkom povijesnom radu. I taj plamen nikada ga više nije napuštao. Kao i toliki naši hrvatski velikani koji su prošli krvavu 1848. god., uvidio je i Rački da se tihim, upornim, pregalačkim znanstvenim i povijesnim radom, daleko više može pomoći i doprinijeti svome narodu nego li svim revolucijama. Svi se oni s bojišta (1848.) povlače u kabinete, u stvaralaštvo, kreaciju kroz književnost, glazbu... Rački u povijesnu znanost. U teoriji čiste povijesti postojala je praznina. Rački je to uočio i sebi kao životni zadatak stavio: razvijanje povijesne znanosti **unutar i o hrvatskom narodu** kroz svestrana povijesna istraživanja. Time se Rački stavio uz bok ostalih velikana naše povijesne znanosti – Ivana Kukuljevića, Antuna Mažuranića, Miha Klaića, Ivana Crnčića, Baltazara Bogišića, Radoslava Lopašića i dr.

Franjo Rački

U čemu se sastojao njegov povijesnički rad?

Skuplja glagolske listine po kvarnerskim otocima. Pročitao je i odgonetnuo **Baščansku ploču**, da bi se potom, a u vezi s tim radom, rodilo 1857. njegovo prvo tiskano djelo „**Viek i djelovanje sv. Cyrila i Methoda slovjenskih apostolov**“, tiskano u Zagrebu. Unutra je očitovana nesumnjiva strastvenost prema prvim stoljećima hrvatske prošlosti, uklopljene u šire slavenske okvire.

Rimske dane u Zavodu sv. Jeronima iskoristio je do maksimuma po arhivima. Iz njih se može rekonstruirati i doučiti čitava naša nacionalna povijest, ako se pođe tragom spisa i dokumenata. Rački je upravo tako shvatio te tri godine. Marom crva prepisuje i studira na izvo-

rima. Na temelju uvida u napuljski arhiv, koji mu je približio anžuvinsku vladavinu, nastaje njegovo djelo „**Pokret na slavenskom jugu**“. Odjek tog djela, gdje su zahvaćene prilike u nas, u 14. st., jest da August Šenoa po njem piše svoj zamašan roman „Kletva“, a Franjo Marković dramu „Karlo Drački“. Kao doktor teologije iz problematike bogumilstva dao je u nas najbolji doprinos tog područja u djelu „**Bogumili i Patarni**“. Do danas mu u toj stručnosti još nema premca. Tu je nadalje izrasla njegova specijalnost za **glagoljašku problematiku**, pa dalje vrednovanje renesanse i humanizma na našem tlu u studijama i člancima rasutim po raznim hrvatskim časopisima. Njegova plodnost u spisateljstvu – pogotovu ulaskom u politički život, uz bok đakovačkom biskupu J. J. Strossmayeru – ne da se uspoređivati ni s jednim od suvremenika. Vodeće mjesto u Narodnoj stranci pribavio si je osobito studijama i člancima „o hrvatskom državotvornom pravu“. Madžare upozorava: „Hrvatska bijaše priznata za neodvisnu državu od međunarodnoga europskoga prava jur u ono doba, kada o Ugarskoj ne mogashe ni spomena biti. Hrvatska i kao kraljevina je starija od Ugarske i od nje posvema neodvisna. Pored krune sv. Stjepana sjaše u Europi kruna hrvatska.“ Tako Rački, što danas ponekima para uši, pa se može i u grijeh upisati. Takvo učenje zapelo je za uho i caru Franji Josipu, pa ga u sedmom izboru za predsjednika JAZU ne htjede potvrditi!

Svojom učenošću i marljivošću pokrenuo je akademijina izdanja kao: „RAD“, „Starine“, „Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium“, „Codex diplomaticus Regni Croatiae...“ Pokretač je **akademijinog „Rječnika hrvatskoga jezika“**.

Prigoda 200. obljetnice ubojstva hrvatskih velmoža Petra Zrinskog i Frane Krste Frankopana od strane Bečkoga dvora, dala mu je znati kako su se nehrvatski elementi nasilnički ponašali prema njegovu narodu, gušili u njemu zdravu nacionalnu svijest, ne štedeći prolijevanja krvi i imputirajući nosiocima hrvatske ideje nekakvu krivnju, radi koje ih se onda olako osuđivalo. Rački iz te problematike izdaje opsežno djelo „Izprave o uroci bana P. Zrinskog i kneza Fr. Frankopana“. Na toj liniji je i „Gradja za povijest hrvatsko-slovenske

(nastavak s prednje str.)

seljačke bune g. 1573." i „Prilog za poviest hrvatskih uskoka”.

Životno djelo Račkoga jest „*Documenta historiae croaticae periodum antiquam illustrantia*”. Ova knjiga spada u red djela diplomatske kronike, kakvu su nje govali najnapredniji evropski povjesničari. Sadrži: Akta ili povelje hrvatskih vladara i privatnika; Dokumente o saborima (crkvenima – razumije se!) i svjedočanstva raznih pisaca o Hrvatskoj. Rame uz rame gornjem stoji djelo „*Nutarnje stanje Hrvatske prije XII st.*” Oba djela je proces formiranja hrvatskoga naroda. Istražuje se **teritorijalni opseg** hrvatske države; zatim sastav on dašnjeg društva. Tri su sloja: gospoda, slobodni i neslobodni. Raspravlja se o položaju Crkve i vrhovnoj državnoj vlasti te njihovom prozimanju... Ova rasprava kamen je **temeljac sveukupne kasnije hrvatske povijesne znanosti**.

O njemu kao **političaru** Arhiv JAZU, gdje se čuva njegova prepiska, sadrži oko **tri i pol tisuće** pisama na nekoliko stotina adresanata i adresata širom Europe. Kao zastupnik u Hrvatskom saboru tvorac je čitavog niza saborskih akata. Glasoviti član 42. kojim se 1861. prekida državno pravna veza s Mađarskom, njegovo je djelo. Korespondencija hrvatskih političara i javnih radnika s Račkim otkriva nam „tešku i neravno pravnu borbu hrvatskog naroda protiv **presizanja i tuđinskih prevlasti**”.

Napokon bismo mogli Račkoga još promatrati pod vidom **prosvjetitelja**. Kipari, slikari, književnici... studenti – svi su mu se obraćali. Sve ih je primao s puno smisla za pokretanje i poticanje svakoga kulturnog stvaralaštva. Imao je puno srcam za nosioce kulture. To je vidljivo i iz pisma mladoga tada još pisca A. Šenoe, iz Praga, koji traži stipendiju. Velika stranica života ove svestrane osobe zaklopila se dne 13. veljače 1894. Stotine i stotine sažalnica u tom povodu tvore još neistraženu i neobjavljenu građu koju bi trebalo učiniti dostupnom široj javnosti.

Marijan Kovač, misionar

OGLAS

Hrvati povratnici!

Prodajem useljiv i udoban četverosobni stan u centru Zagreba. Cijena: 210.000,- DM. Samo ozbiljni kupci neka se jave na ovaj telefon u Švicarskoj: 0 56/26 03 50.

Europske dimenzije proteklog hrvatskog susreta mladih

Mladim športašima iz Lyona (na slici: pred Gradskom dvoranom u Offenbachu) uzvraća ovih dana pobjednička ekipa u kvizu znanja Mainz II prijateljski posjet.

Dvije grupe iz Francuske sudjelovale su na 15. susretu hrvatske katoličke mladeži u Frankfurtu na Majni, od 2.-4. svibnja o. g.:

Paris i Lyon. Dok je prva sudjelovala na biblijskom kvizu, druga se natjecala samo u športu (mali nogomet, kako smo u prošlom broju spomenuli), ali ostali su prisutni sve do kraja susreta, da bi vidjeli i doživjeli kako se drugi natječu u vjerskom i kulturnom dijelu susreta. To je pohvalno, pogotovu ako se uzme u obzir daljina i trošak. Za prošli broj nismo imali nijedne uspjele fotografije naših francuskih Hrvata, a sad smo dobili barem ovu lyonsku. Povod da je objavljujemo jest i taj što je grad Frankfurt pobratimljen s Lyonom te je obećao nagradno stu-

dijsko putovanje najboljem vjeronaučnom timu. Ta je sreća (a sigurno i zasluga) zapala ove godine tim „Mainz 2”, koji 17. lipnja putuje u Lyon i Lourdes. Oni, dakle, na neki način uzvraćaju posjet „Lyončana” Frankfurtu. Bit će opet susreta i upoznavanja, možda i novih prijateljstava! Predviđa se u Lyonu posjet gradskoj vijećnici i razgovor o problemima druge generacije europskih **sugrađana drugog materinskog jezika**. Preko pobratimljenih gradova Lyona i Frankfurta veza, međutim, indirektno vodi i u domovinu, jer, grad Mainz, iz kojega je pobjednički tim, pobratimljen je sa Zagrebom. Hoće li to dovesti do toga, da ne jednom od narednih susreta u Frankfurtu sudjeluje i koji tim iz Zagreba ili...??

Tjedan inozemnog sugrađanina

Pod motom „**Zajednički živjeti – zajednički odlučivati**” održat će se i ove godine od **28. rujna do 4. listopada** Tjedan inozemnog sugrađanina. Pred novinarima u Frankfurtu izjavio je predsjednik Ekumenskog pripremno odbora Tjedna inozemnih sugrađana dr. Jürgen Niksch: „Želimo potaći Nijemce da u odlučivanjima u politici, kul-

turi, u Crkvi jače uključe inozemne sugrađane.” Niksch je također rekao da društvo mučno i sporo povlači zaključke iz činjenice da je svaki trinaesti stanovnik ove zemlje stranac. Spomenimo da u S.R. Njemačkoj živi 270.000 stranaca koji pripadaju evangeličkoj Crkvi i oko 2 milijuna katolika-stranaca.

Seminar hrvatskog jezika i folklora

Na Laurentian University u Sudburyju, Ontario, Kanada, održat će se od 21. do 29. lipnja 1986. godine Drugi međunarodni seminar hrvatskog jezika i folklora. Na programu je 70 predavanja i nastupa koje će održati

oko 50 predavača i izvijestitelja iz Evrope, Amerike i Australije. Seminar je prvenstveno namijenjen onima koji se bave kao predavači ili istraživači hrvatskim jezikom, glazbom i kulturnom baštinom općenito.

OGLAS

Hrvatska kat. misija Villingen/Schwenningen traži pogodnu osobu za upražnjeno mjesto pastoralnog suradnika. Uvjet: završen studij na katehetskom ili na glazbenom institutu. Prijavnice uputiti na: Hrvatska kat. misija, Adlerring 48, 7730 VS-Villingen ili nazvati na telefon: 0 77 21/7 38 41.

ZA MLADE

Anketa, anketa, anketa

II. Koji i kakav je tvoj odnos prema katoličkoj zajednici?

Odgovore na ovo pitanje nije bilo teško vrednovati, jer su bili kratki, tj. sastojali su se od zaokruživanja upitnika. Za ovaj se dio ne može nikako reći da predstavlja točan odnos naših mladih prema misiji. Odgovarali su naime gotovo isključivo samo oni koji su s misijom na jedan ili drugi način povezani. A i takvih je bilo samo 348, 144 mladića i 204 djevojke. Ovo prvo pitanje sastojalo se od pet potpitanja, a na svako od njih bilo je moguće više odgovora.

a) Dolaziš li nedjeljom i blagdanom na Misu redovito, većinom, rijetko, nikada?

Mladići su odgovorili:

- redovito: 72 ili 50%;
- većinom: 56 ili 38,89%;
- rijetko: 13 ili 9,03%;
- nikada: 1 ili 0,69%;
- bez odgovora: 2 ili 1,39%.

Djevojke su odgovorile ovako:

- redovito: 124 ili 60,78%;
- većinom: 58 ili 28,43%;
- rijetko: 20 ili 9,80%;
- nikada: nijedna, tj. 0%;
- bez odgovora: 2 ili 0,98%.

Mladići i djevojke

dolaze prema tome na Misu:

- redovito: 196 ili 56,82%;
- većinom: 114 ili 32,76%;
- rijetko: 33 ili 9,48%;
- nikada: 1 ili 0,29%;
- bez odgovora: 4 ili 1,15%.

Sve ovo vrijedi samo za 348 anketiranih mladića i djevojaka. Ustvrditi to o svima našim mladima bilo bi prelijepo, a da bi moglo biti istinito.

b) Na koju Misu ideš pretežno - na hrvatsku ili njemačku?

Mladići su na ovo pitanje odgovorili:

- na hrvatsku: 138 ili 95,83%;
- na njemačku: 4 ili 2,78%. Od toga jedan ide redovito, 1 većinom i 2 rijetko.
- bez odgovora: 2 ili 1,39%.

Djevojke su odgovorile slično mladićima:

- na hrvatsku: 195 ili 95,59%;
- na njemačku: 9 ili 4,41%. No treba napomenuti da neke od djevojaka koje idu na njemačku idu i na hrvatsku Misu.

Prema tome naši mladići i djevojke idu na hrvatsku Misu u 95,72% slučajeva.

Nad ovim bi se Nijemci stvarno morali zamisliti, a mi upitati hoće li se naša mladež uopće početi integrirati u mjesnu, odnosno njemačku Crkvu.

c) Sudjeluješ li u crkvenom zboru (da, ne), hrvatskom ili njemačkom?

1. Evo odgovora naših mladića na prvo potpitanje:

- da: 29 ili 20,14%;
- ne: 115 ili 79,86%.

2. Na drugo potpitanje mladići su odgovorili:

- u hrvatskom: 27, u njemačkom: ni jedan.

3. Djevojke su odgovorile na prvo potpitanje ovako:

- da: 90 ili 44,12%;
- ne: 114 ili 65,88%.

4. A na drugo potpitanje djevojke odgovaraju:

- u hrvatskom: 80, u njemačkom jedna, a neutralnih je 9.

d) Sudjeluješ li u folkloru (da, ne), hrvatskom ili njemačkom?

1. Mladići odgovaraju na prvo potpitanje:

- da: 31 ili 21,53%;
- ne: 113 ili 79,57%.

2. A na drugo:

- u hrvatskom: 29. U njemačkom: ni jedan. Dvojica se nisu protumačila.

3. Djevojke su odgovorile na prvo potpitanje:

- da: 80 ili 43,62%;
- ne: 115 ili 56,38%.

4. A na drugo:

- u hrvatskom 75, 1 u njemačkom i 13 je neutralnih.

e) Sudjeluješ li u grupi mladih (da, ne), hrvatskoj ili njemačkoj?

1. Mladići su odgovorili na prvo potpitanje:

- da: 63 ili 43,75%;
- ne: 81 ili 56,25%.

2. A na drugo:

- u hrvatskoj grupi: 48, u njemačkoj 7, dok ih je 8 neutralno.

3. Djevojke su odgovorile na prvo potpitanje:

- da: 104 ili 50,98%;
- ne: 100 ili 49,02%.

4. A na drugo pitanje:

- u hrvatskim grupama mladih: 76, u njemačkim 10, dok ih je 19 neutralno.

Prvi koraci mnogih naših folklorista počeli su u misijskim prostorijama

f) Sudjeluješ li u drugim grupama (da, ne), hrvatskim ili njemačkim?

1. Mladići su odgovorili na prvo potpitanje:

- da: 39 ili 27,84%;
- ne: 105 ili 72,16%.

2. Na drugo:

- u hrvatskim: 27;
- u njemačkim: 12.

3. Djevojke su na prvo potpitanje odgovorile:

- da: 64 ili 31,37%;
- ne: 140 ili 68,63%.

4. A na drugo:

- u hrvatskim grupama: 35, u njemačkim: 23, dok se 6 nije izjasnilo.

Sudjelovanje mladića u aktivnostima ovako nazvane **druge grupe** sastoji se od: harmonikaši (3), stolni tenis (2), književna grupa (1), tamburaški zbor (9), nogomet (9), muzički sastav (3), beks (1), glazba (2), odbojka (3), košarka (2), folklor (2), šah (1), dramska sekcija (1).

Djevojke su u drugim grupama aktivne: u košarci, nogometu (3), njemačkim priredbama, vokalnoinstrumentalnom sastavu, šahu, stolnom tenisu, biblijskim večerima, zbornom pjevanju (3), flauti, harmonici, gitari (3), misijskom orkestru (4), malteškoj grupi, dramskoj sekciji i grupi čitalaca (3).

Aktivno sudjelovanje naših mladih u folkloru, grupi mladih, crkvenom pjevanju i drugim grupama je, prema prispjelim odgovorima, na zavidnoj razini, a da bi moglo biti zrcalo stvarnoga stanja na terenu. Slika je naim particularna. Opaža se da je sudjelovanje djevojaka u raznim aktivnostima veće od sudjelovanja mladića. Aktivnosti u njemačkim grupama, izuzevši šport, su minimalne. Ni ovdje ne može biti govora o nekoj integraciji.

Andeo Franjo

Još su mi u ušima riječi poznatoga pisca Slavka Kolara: „Kad čovjek odraste, kad svrši sve škole, kad postane ‚svoj čovjek‘, on se ponekad rado sjeti djetinjstva i onih mjesta gdje se nekoć s drugovima igrao i svakakva čuda doživljavao.”

Takav jedan doživljaj ispričao mi je moj najbolji prijatelj Zdravko:

Vratio sam se iz crkve. Ispričao sam mami kako je svećenik čitao iz Biblije i kako je pročitao: „Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih, jer anđeli njihovi, kažem vam, na nebesima stalno gledaju lice Oca moga nebeskog” (Mt 18,10).

Meni je tada bilo otprilike sedam godina. Upitao sam mamu, da li anđeli imaju vlastito ime?

Ona je neko vrijeme razmišljala. Tada mi je odgovorila da ne zna, ali da zna za anđela Gabrijela koji je javio Mariji da će roditi Isusa. Druga imena anđela nisu joj poznata.

O imenima drugih anđela nisam puno razmišljao. Bio sam zadovoljan što znam za Gabrijela. Ali se jednog dana pojavi anđeo Franjo. Njega sam susreo kad mi je bilo osam godina. Išao sam u drugi ili treći razred osnovne škole. Stanovali smo daleko od grada. U mojoj ulici bilo je tek nekoliko kuća ili bolje reći kućica, uvučenih u nevelike vrtove, koji su zimi bili pusti i tužni. U blizini je bila velika močvara.

Do škole sam trebao ići otprilike jedan sat. I jedan sat do škole do kuće. Dosta za jednog mališana. I priveše. Bicikl nisam imao. Bio je rat. U radnji nije ni bilo bicikla. A ako bi i bio koji bicikl, nije ga se moglo kupiti, jer nije bilo novca. Novac je trebao za važnije svakodnevne stvari: šećer, sol, brašno, žicu za plot itd. Za bicikl nije bilo mjesta među ovim stvarima.

A otac bi mi često znao reći: „Sine moj, tko puno trči, taj će biti zdrav.” To za mene nije bila nikakva utjeha. Posebno ljeti kad bi sunce sjalo i palilo nemilice. Lišće grmlja i drveća od žege bi se tužno poklopilo. Ptice bi se zavukle u hladovinu. Čak bi se i žabe posakrivala.

Kratke vijesti

Hrvatska katolička misija Regensburg dobila je novi broj telefona. On glasi: 0941/795132.

Hrvatska katolička misija Traunreut preselila je 1. lipnja ove godine u nove prostorije. Nova adresa glasi: Traunsteinerstr. 2, 8225 Traunreut.

Hrvatska katolička misija Neumünster preselila je u nove prostorije: 2350 Neumünster, Esplanade 25, telefon: 04321/47811.

Najteže mi je bilo kad sam na izlazu iz grada prelazio željezničku prugu. Tu je bila jedna slastičarnica. Kad bi djeca izašla iz škole pohitala bi prema slastičarnici. U njoj je radio čovjek niska rasta, naboranog lica. Zvali su ga barba Augustin. Bilo mu je oko šezdeset godina. Pravo je izvorsne sladolede. Svakog dana oko podne došao bi sa svojim biciklom u radnju. Čim bi otvorio radnju, za čas bi radnja bila puna djece. Ližući prekrasne sladolede išli bi svojim kućama. A cijena pojedinom sladoledu bila je deset pfeniga. Prolazeći pokraj ove radnje uvijek mi ja u srcu bilo teško gledajući kako djeca uživaju ližući sladoled na nesnosnoj vrućini, a ja u ruci nemam prebijena groša.

Moji roditelji jednostavno nisu predvidjeli novac za slastičarije. Jednog dana došao sam zajedno sa svojim prijateljem, školskim drugom Robertom k slastičarnici i čekao dok on kupi za sebe sladoled. On je to čestito činio, ali je u rukama uvijek imao samo deset pfeniga.

Čekao sam i čekao. I dogodilo se ono što neću nikada zaboraviti: neki dječak, možda je bio tri ili četiri godine stariji od mene, izlazeći iz slastičarnice ližući sladoled, pogleda u mene i izvadi iz džepa pet pfeniga te mi ih daje.

Davši mi tih pet pfeniga, iščeznu. Čvrsto sam stisnuo šaku. Prsti su mi bili znojni. Robert je još bio u slastičarnici. Potrčao sam uz stepenice, ušao u radnju i stavio tih pet pfeniga na stol. Barba Augustin milo me pogleda kroz svoje naočale. Tako je on svakog gledao.

Zamolio sam ga da mi daje jedan sladoled za pet pfeniga. A dobro sam znao da se sladoled može kupiti samo za deset pfeniga. Barba Augustin uzme tih pet pfeniga i daje mi sladoled s dvije loptice: bijelom i rozom. Drhtao sam od uzbuđenja i radosti što sam mogao u svojim rukama imati sladoled kao i druga djeca. Brzo sam jurnuo vani niz stepenice. To se ne može opisati. A želio sam vid-

jeti i dječaka koji mi je dao pet pfeniga. Međutim, njega više nisam vidio. Došao sam kući i sve ispričao mojoj mami. Majka me slušala pažljivo. Pogladi me po glavi i rekla: „To je bio dobri mali anđeo.”

Znao sam da onaj dječak nije došao s neba, ali sam ipak nešto razumio od onoga na što je mislila moja mama. Sebi sam počeo predstavljati anđela kao dječaka u bijelim hlačama.

Za vrijeme čitavog ljeta želio sam još jednom susresti onoga stranca. Jednostavno sam ga želio vidjeti. Ali, nisam imao sreće.

Došla je i zima. Stajao sam jednog dana s mojom majkom na peronu željezničke stanice.

Ljudi su se smrzavali od hladnoće. Vlak je stigao i ljudi su se natisnuli oko vrata. I ja sam ga tada vidio. Bilo je to samo nakratko. Sekundu, dvije. Popeo se u vlak a jedna žena, sigurno mu je to bila majka, zovnu ga: „Franjo, ne zaboravi kofer kad se popneš u vlak.”

Vrata su se zatvorila, a meni je srce jače zalupalo.

To je bio on. Čak sam se i s mamom sudario u mom zanosu a da mama još nije znala na što mislim.

Žena ispred mene još jednom baci pogled prema prozoru vlaka, okrenu se i otiđe.

Mama me upita: „Što ti se dogodilo, o čemu si mislio?” Rekao sam joj da sam vidio mladika koji mi je dao novac za sladoled i da sam još zbunjen.

„Znači, opet si vidio svoga anđela!” reče mi mama.

„Da, vidio sam ga i znam mu ime. Zove se Franjo. Tako ga je zvala njegova mama.”

Eto tako sam ja uz anđela Gabrijela imao i anđela Franju koji je kao dječak bio obučen u bijele hlače i bijelu majicu, koji živi na zemlji i mnogo puta maloj djeci čini veliku radost.

Jozo Župić

Biti kršćanin, biti kulturni čovjek, biti „anđeo” – to je ono što misionari žele postići od svojih mladih. Na slici: bamberski nogometaši za vrijeme 15. susreta mladeži u Offenbachu.

BREMEN

Naš Kardinal u misiji

U sklopu svog ovogodišnjeg pastoralnog puta po Njemačkoj i podjele sakramenta svete potvrde djeci naših „privremenih“, koja su najvećim dijelom ovdje rođena, naš Kardinal je u pratnji delegata za inozemnu pastvu, msgr. Stankovića i naddušobrižnika u Njemačkoj p. Dukića, došao 24. svibnja 1986. u Bremen, gdje je ove godine 34 krizmanika imalo sreću i čast primiti jakost Duha Svetoga iz ruku prvoga čovjeka Crkve u Hrvata.

U Njegovoj pratnji našli su se i provincijal otaca dominikanaca iz domovine, o. Zadro, kao i misionar naše misije u Hamburgu, dr. Mrkonjić, što je još više uzveličalo radost svih okupljenih, koji su došli čuti domaću živu riječ i osjetiti dašak domovinske Crkve. A došli su mnogi unatoč relativno kasnom početku u 19.30 sati, uvjetovanom organizacijskim poteškoćama, pa i mnogi od onih koje se rjeđe može sresti na mjestu nedjeljnog i blagdansko okupljanja vjernika. Okupila su se i naša slavenska braća Poljaci, upozorena na značajan posjet od svoga dušobrižnika, kao i lokalnim i regionalnim novinama, koje su ovaj do sada zacijelo najznačajniji događaj za hrvatsku katoličku misiju u Bremenu također najavile nekoliko dana ranije, kao što su o tome uz slikovni prilog izvijestile i nakon svečanog pontifikata.

U ispunjenoj crkvi sv. Ivana, najvećoj katoličkoj Crkvi u Bremenu, u kojoj se katolici iz domovine i inače okupljaju na sv. Misu, podijeljen je po prvi puta od osnutka ove misije prije 13 i pol godina sakrament sv. potvrde. Bremen je bio samo jedna postaja obimnog i napornog programa ovog pastoralnog puta našega Kardinala po Njemačkoj. Došao je ovamo ojačati i utvrditi našu vjeru izloženu na vjetrometini pogubnih utjecaja tuđine, zaboravljanju svojstvenosti našega bića i otuđenju od svoje vjere i naroda. Njegove

Kardinal Kuharić podjeljuje „pečat dara Duha Svetoga“ krizmanicima u Bremenu.

duboko vjerničke a tako jasne poruke izrečene od srca našle su put k srcu okupljenog svijeta, koji će se tih poruka i okolnosti u kojima su one izrečene zacijelo još dugo sjećati.

Nakon podijeljenog sakramenta sv. potvrde i brojnih pričesti, Kardinal se našao odijeljen od svoje predvodne povorke okružen svijetom iz svih kutova naše domovine, izložen pravoj kiši svjetlosnih treptaja iz brojnih bljeskalica. Svatko je želio doći mu blizu, stisnuti i poljubiti mu ruku, a on se polako probijao kroz to vjerničko mnoštvo dijeleći svoj blagoslov i stalno zastajkujući da bi zapitao pojedince iz kojega kraja naše tako lijepe i raznolike domovine potječu, s obala koje zapljuskuje divni plavi Jadran, sa surovih vrhunaca gora koje prijateljuju s kliktajem orlova i olovnom težinom oblaka, iz plodnih dolina rijeka koje svojom blagodat spješuju trudne žuljeve težaka u borbi za svaki-
dašnji kruh, ili s pitomih prostranstava sve-

verne Hrvatske, krajobraza išaranog stoljetnim hrastovima i novonastalim industrijskim pogonima i zraka ispunjenog njiskom objesnih konja i istovremeno smogom suvremenog privređivanja, na koji smo ovdje u Njemačkoj već gotovo navikli. Bilo je već daleko iza 21 sat kada se Kardinal odijelio od mnoštva, jer ga je zacrtani program još iste večeri odveo iz Bremena, a vjerni je narod još dugo stajao u grupama u sumraku pred crkvom, prepričavajući detalje i iskreno žaleći što je dragi posjet tako kratko trajao. Želja je svih bila da se takav posjet što prije ponovi, bolje organizira i dulja potraje, da bi nas prisjetio tko smo i što smo i pobudio u nama ponos i utvrdio u nama vjeru naših otaca i – dao Bog – i naše djece. M. Zarić

I u Hannoveru je naš Kardinal, za vrijeme pontifikalne sv. Mise, krizmao velik broj mladih.

Osim u Bremenu kardinal F. Kuharić je posjetio hrvatske misije u Hamelnu, Hannoveru i Hamburgu. U tim misijama Kardinal je podijelio sakrament svete krizme 170-ci mladića i djevojaka. U svojim propovijedima posebno je naglasio:

- od danas mladi krizmanici moraju biti punoljetni i zreli kršćani. Moraju živjeti u zajednici-župi i sa župom i biti uvjereni kršćani i vjernici. Da budu i ostanu pravi kršćani, moraju svake nedjelje na svetu Misu. Trebaju pristupati svetoj pričesti da ih Krist jača i da Krista nose današnjem svijetu.
- Ne se stidjeti Crkve, nego biti ponosni da pripadaju Božjem narodu-Crkvi. Crkva je Božja ustanova i u Crkvi je Bog koji nas posvećuje i vodi kroz život. Uvijek živjeti i suosjećati s Crkvom! Nažalost, ima i takvih koji su izišli, istupili iz Crkve radi novca i poreza. Najveću vrednotu bacaju pod noge radi sitnog dobitka.
- Svađanja molitva i Biblija neka bude u svakoj kući. U ozračju osobne i zajedničke obiteljske molitve raste mlado biće i svaka osoba do punog cvata i zrelosti.

GELSENKIRCHEN

Mladi-vjesnici Evanđelja i nositelji mira!

Gornji naslov pod kojim je održan susret mladića i djevojaka 24. 5. 1986. u dvorani St. Georg u Gelsenkirchenu, najbolje svjedoči da se biblijska olimpijada održana ove godine u Frankfurtu pod ovim motom, nastavlja u životu mladih, jer „živjeti Evanđelje, i riječju i djelom, promicati ga i propovijedati, dužnost je svih kršćana“.

Okupilo se te večeri oko 150 mladića i djevojaka iz 13 misija Sjeverne Rajne Vestfalije. Starosna dob im je 15–25 godina. Mali kuriozitet: više je djevojaka nego mladića.

Na početku su svi mladi skupa sa mladima iz sastava VIS „Vrabac“ zapjevali „Aleluja“.

Melodija pjevna, mladenačka, puna topline. Stvoren je pravi štimung. A onda sve prisutne mladiće i djevojke te njihove misionare pozdravlja organizator ovog susreta p. Mirko Gregov.

Ushićen je i njemački župnik iz župe St. Georg, Johannes Noecker. U svom pozdravu izrazio je i želju da bi rado jednom došao u Hrvatsku, a ako bi došao, svakako bi posjetio i Međugorje i kazao je mladima: „Za vas je čast da je u Međugorje došlo pet milijuna ljudi i tamo molilo.“

Mladi iz misije Gelsenkirchen, skupa s mladim Njemcima, izveli su nekoliko folklornih točaka i plesova. Vrlo lijepo.

Na njemačkom i hrvatskom jeziku čuli smo i prikaz o misiji Gelsenkirchen. Ta je točka bila malo preduga. Za čitatelje „Žive zajednice“ izdajamo:

- misija je osnovana u siječnju 1973., proteže se na pet dekanata, broji 3000 duša, misionar je p. Mirko Gregov, pastoralna suradnica Anica Trstenjak, a socijalna radnica Anica Šango, u misiji djeluje VIS „Vrabac“.

Zatim je Josip Vukadin, past. suradnik iz Mühlheima/R., održao kratko predavanje mladima i između ostaloga rekao: „Kad je izgledalo da će automatizacija, kompjuterizacija i druge pošasti današnjice zahvatiti cijeli naš planet i da će to s čovjekova obzora potisnuti sve sveto, religiozno i tradicionalno vrijedno, neočekivano su se počeli pojavljivati znakovi zanimanja za sveto, smisleno, neprolazno, jednom riječju za duhovne vrednote, a nositelji ovih vrednota ste vi, mladi, koje se često naziva buntovnicima, nezadovoljnicima, i da ne govorim dalje, kako još...“

Poslije predavanja mladići i djevojke, praćeni zvukovima orgulja, gitara, harmonike i bubnjeva, zaplesale i zaigraše kolo. Iza pola noći završio je ovaj bratski i prijateljski susret. VIS „Vrabac“ bio je neumoran.

Mlade je na kraju pozdravio i Thomas Quad, gradski kapelan za mlade iz župe Svete Terezije i rekao: „Sviđa mi se parola u kojoj je sve sadržano. Kad se sastanete i kada ste skupa,

Pokazivanje osvojenih pehara i dijeljenje diploma za sudjelovanje na Susretu mladeži bila je jedna od točaka programa Majčina dana u Düsseldorfu.

DÜSSELDORF

Šezdeset diploma i tri pehara

Misija Düsseldorf slavila je 10. svibnja 1986. godine Majčin dan. Kako je to vremenski palo neposredno poslije Susreta mladeži i Biblijske olimpijade u Frankfurtu iskorištena je prilika pa su publici bili predstavljeni svi sudionici na 15. susretu mladih.

Velika dvorana iza crkve sv. Apolinara bila je dupkom puna. Na pozornicu su najprije izašli misijski športaši koji su na čelu sa socijalnim radnikom M. Begonjom pokazali „srebro i zlato“ osvojeno u Frankfurtu. Naši su vjernici vidjeli tri pehara dodijeljena našim

športašima. Zatim su svi sudionici na Susretu – športaši, folkloristi i vjeroučenci – primili diplome za uspješno sudjelovanje. Misijskih sudionika u Frankfurtu bilo je oko sedamdeset.

Večernji kulturni program u čast majki izveli su dječji zbor, mladi iz misije, predškolska djeca, a spremale su ih sestre Zdenka i Gertruda te gospodin Ivček. Program je bio dobar i raznolik, a trajao je sat vremena. Folklorna grupa odigrala je prvi put pred domaćim gledateljstvom dva hrvatska kola: „Moslavinu“ i „Ražanac“.

Poslije kulturnog programa za ples je svirao VIS „Plave zvijezde“ do kasno u noć. NČ.

upravo ste pravi vjesnici Evanđelja.“ Ushićen je bio i gosp. Althoff, zamjenik župnog vijeća u župi St. Georg. Vjerujem da će imati što pričati u svojoj župi o mladim Hrvatima.

U pauzama plesa popričao sam sa pojedini grupama, a i pojedincima, o ovom susretu te o njihovim sugestijama za iduće slične susrete. Evo što sam zabilježio:

- dosta mi je televizije kod kuće;
- došli smo da vidimo prijatelje i prijateljice iz drugih misija;
- dobro bi bilo kad bi i više misija nastupilo u folkloru (barem 3);
- više pjevanja;
- mladi bi trebali voditi program, a ne fratar, bilo bi zanimljivije;
- cijeli tjedan sam u školi. Neki subotom idu u diskoteku, pa je i ovo dobro...;
- netko od mladih može držati predavanje;
- odrediti odbor u kojem će biti mladi iz svih misija. Oni se brigaju za predavanje;
- pronaći odraslog pedagoga koji može dati savjete;

- ako se drži nešto apstraktno, to se nas ne tiče;
- predavanje mora biti interesantno za nas mlade;
- predavanje može biti i o Africi i što mi moramo učiniti za treći svijet;
- u program uvesti i smiješni skeč;
- ako bi se uveo ples srca, brže bismo se među sobom povezali;
- kroz predavanje se mora imati kontakt s mladima;
- govoriti o aktivnostima u pojedinoj misiji...

I ovaj susret je pokazao da se mladi znaju veseliti, da znaju izreći iskrenu kritiku i da žele pomoći da susreti budu još bolji, jer oni su vjesnici Evanđelja i mira. Svi su zahvalili p. Mirku Gregovu za poklonjenu brošuru o Gelsenkirchenu i zakusku za koju su posebno bile zadužene Anica Trstenjak i Anica Šango – dvije marljive pčele. Na rastanku su mladi pitali: „A kamo ćemo idući put?“

Jozo Župić

HEUSENSTAMM/OFFENBACH

Pjesmama i hrvatskim narodnim plesom otvorili su mladi Hrvatske katoličke misije Offenbach, pod ravnanjem s. Mercedes Domić, 31. svibnja 1986. godine, folklorni dio **Dana Europe** u Heusenstammu kraj Offenbacha. Ovaj hvalevrijedni Dan, na kom je sudjelovalo jako mnogo stranaca i Nijemaca, organizirala je općina Heusenstamm u povodu 775. obljetnice svoga postojanja i kotar Offenbach s nakanom da tolerancija i miran suživot inozemaca i domaćih postanu pravilom vladanja jednih i drugih. Tvrdeći da „ideja ujedinjene Europe ne živi prvenstveno od glava političara nego od srca ljudi“, Landrat Karl Martin Rebel je izrekao istinu koji u isto vrijeme veseli i zabrinjava. Danu ujedinjene Europe raduje se svako plemeni-tu europsko srce. No, političarima se ne žuri.

Otvorenje folklornog dijela Dana Europe u Heusenstammu pripalo je mladima iz offenbaške misije pod vodstvom s. Mercedes.

Ujedinjena Europa živi u srcima!

ROTTERDAM (Nizozemska)

Proslava 15. obljetnice misije

Na Duhove, 18. V. 1986. godine, naša je misija svečano proslavila svoju 15. obljetnicu. Dušobrižništvo za 5000 katolika Hrvata koji žive u Nizozemskoj vode svećenici Franjevačke provincije „Bosne Srebrene“. Misija je osnovana 1971. godine. Prvi je misionar bio fra Josip Božić, sadašnji župnik i gvardijan franjevačkog samostana na Petričevcu (Banja Luka). On je u ime provincijala predvodio ovo misno slavlje i propovijedao u prekrasnoj katedrali u Rotterdamu. U koncelecijaciji su bili dr. fra Bono Lekić – drugi po redu misionar ove misije – i fra Lovro Bosankić, sadašnji misionar za cijelu Nizozemsku u kojoj živi 13 tisuća građana iz Ju-

goslavije. Preko 300 naših vjernika bilo je na sv. Misi. Na koncu svoje dirljive propovijedi fra Josip je sve vapijući zamolio: „Budite i ostanite uvijek čestiti ljudi, ljudi velika i plemenita srca! Ne zaboravite svoj rodni kraj, svoju Domovinu. Čuvajte svoj jezik, kulturu i običaje. Volite i poštujte svoje svećenike. Ljubite svoju Crkvu i ostanite joj vjerni. Dok svojim poštenim i marljivim radom stječete materijalna dobra, pazite da vam duše ne ostanu prazne!“

Proslava je nastavljena u 18 sati kulturno-zabavnim programom i večerom za 300 uzvanika. Bio je prisutan i srpski pravoslavni svećenik za Nizozemsku, protojerej otac Janko Stanić. On je u svom izvanrednom govoru srdačno zahvalio našim misionarima za razne vidove pomoći i za iskrenu sveće-

ničku suradnju i bratsko poštovanje. Pošto je pročitana povijest misije, a zatim izvedena dva veoma uspješna dramska komada, nastupila je u krasnim narodnim nošnjama folklorna grupa iz Hrvatske katoličke misije Neuss iz Njemačke. Priređena je i lijepa foto-izložba koja šuteći govori o životu i radu misije. Kroz 15 godina u misiji je bilo **433 krštenja** – 29 krštenja godišnje, a **vjenčano je 85 bračnih parova**. Prvopričesnika je bilo 167, a krizmanika 114.

Pravo narodno veselje s pjesmom, kolom i plesom trajalo je do pola noći. Svi smo bili oduševljeni, sretni i veseli. Naše slavlje je nastavljeno na Duhovski ponedjeljak na izletu mladih u najljepša cvjetna polja na svijetu – Keukenhof kraj Amsterdama.

Očevidad

Majka Bogdanović ne krije radosti što joj je kćerka Barbara postala franjevka.

BAMBERG

Mlada Hrvatica postala franjevka u Njemačkoj

Mnogim našim ljudima je poznato malo ali prekrasno mjestance Vierzeheiligen, nedaleko od Bamberg. Tu se svake godine sretno hrvatski svećenici i pastoralni suradnici iz SR Njemačke i okolnih zemalja na svoj godišnji pastoralni sastanak i na duhovne vježbe. Svatko ovamo rado dolazi, ne samo zbog prekrasne prirode i okoline, već i zbog srdačnosti, gostoljubivosti i velikodušnosti sestara franjevki koje žive i rade u tom mjestancu.

Ovoga puta imamo i jedan razlog više da spomenemo ovo mjesto. Dana 15. ožujka obuklo je redovničko odijelo nekoliko njemačkih djevojaka, a među njima i jedna mlada Hrvatica, **Barbara Bogdanović**. Ona je s ovim sestrama franjevkama povezana još iz djetinjstva, dolazila k njima, kod njih na-

lazila utjehu i radost i tako odlučila poći stopama sv. Franje. Svakome je drago kad u tuđem svijetu sretno nekoga svoga. Tako će sigurno i našem čovjeku biti drago čuti hrvatsku riječ u Vierzeheiligen gdje će ona raditi.

Uz brojnu rodbinu i prijatelje mlade Barbare, činu oblačenja i svečanom euharistijskom slavlju prisustvovali su i direktor sestara franjevki, domkapitular **Werner Radspieker** i hrvatski misionar u Bambergu **p. Stjepan Pavoković**. P. Stjepan je Barbari održao kratki nagovor i rekao nekoliko poručljivih riječi na hrvatskom, a hrvatska skupina okupljena u toj prigodi otpjevala je „Zdravo, Djevo“. Čestitamo s. Barbari (sada Annet-Marie) želeći joj ustrajnost, puno radosti u novom životu i obilje Božjeg blagoslova.

ESSLINGEN

Slavlje Majčina dana

I dosadašnjih godina održavalo se slavlje Majčina dana u Hrvatskoj katoličkoj misiji Esslingen. Ali ovogodišnje slavlje Majčina dana, 10. 5. 86., nekako je na poseban način oduševilo sve posjetitelje, od najmlađih do najstarijih.

Recitacije, pjesme i igre bijahu posvećene u čast triju majki: majki koje su nas rodile, majci Domovini i majci Mariji – Majci Crkve i svakog pojedinog vjernika. Najmlađi izvođači, mladi članovi i pripadnici Hrvatske katoličke misije Esslingen, s radošću, puni slatkog i veselog zanosa, pokretima tijela dopunjavali su nam i dočaravali riječi koje su izgovarali, recitirali ili pjevali pod vodstvom svoje voditeljice gđice Mare Lukač.

Posebno oduševljenje i pažnju svih prisutnih izmamila je izvedba igrokaza „Izvorni šokački narodni običaji“ (Sijelo i prosidba) od Antuna Babića. Igrokaz je trajao skoro punih 40 minuta, a učinilo nam se kao da je tek počeo. Glumci-izvođači, odjeveni u izvorne narodne nošnje sjeverne Hrvatske, svoje su uloge izvanredno odigrali. Premda amateri u pravom smislu riječi, nisu bili sputani tremom, nego su nam svojim uživljenim ulogama dočarali stare zaboravljene i izgubljene običaje. Oduševljenje gledatelja pokazalo se i u suznim očima kao i dugom pljesku koji je upućen izvođačima-amaterima iz naše misije Esslingen kao i pastoralnoj suradnici Mari pod čijim su vodstvom sve to strpljivo uvježbavali. Dugotrajni pljesak

Igrokaz „Izvorni šokački narodni običaji – sijelo i prosidba“ dočarao je vjernicima u Esslingenu stare i vrlo lijepe hrvatske običaje.

potvrđuje da trud i muka kao i žrtvovanje slobodnog vremena svakog pojedinog sudionika nisu bili uzaludni.

Vrhunac službenog dijela bijaše u nastupu mješovitog misijskog zbora, koji je pod ravnanjem prof. Antuna Klinca otpjevao „U boj, u boj“ iz završnog dijela opere „Nikola Šubić Zrinski“ Ivana pl. Zajca, kako je to pre-radio maestro Mato Lešćan.

Poslije službenog dijela slijedio je glazbeno-zabavni koji je potrajao do u kasne noćne sate. U glazbeno-zabavnom dijelu nastupio je naš poznati i traženi pjevač iz domovine Duške Lokin sa svojim sviračima i pratiteljima: Ivicom, Nikicom, Štefom i Jurom. Svojim šarolikim pjevom iz svih krajeva domo-

vine sve su prisutne podigli na noge i dobro na oznojili. Pripremišvi posebnu točku za djecu i mlade, da bi odrasli mogli malo predahnuti, mladenačko raspoloženje najbolje ocrta Duška L. upućeno pitanje: „Kada ćete nam opet doći?“ Stoga je slavlje i završeno pozdravom „Doviđenja“, a ne „Zbogom“.

Svečano slavlje Majčina dana u organizaciji Hrvatske katoličke misije bijaše pod vodstvom misionara fra Silvestra Bote i pastoralnih suradnika gđice Mare Lukač i gosp. Tomislava Tadića. Voditelj programa kao i čitatelj sretnih dobitnika nagradne i zabavne tombole bijaše misionar fra Silvestar Bota.

Stipica Lovrić

STUTT GART

Darežljivost vjeroučenika

Javljam se iz Stuttgarta, iz Hrvatske katoličke misije. Već četvrtu godinu zaredom tijekom korizme pridružili smo se „Makovcima“ i prihvatili prijedlog korizmene vježbe.

Korizma je sveto vrijeme koje za nas kršćane znači vrijeme molitve, pokore i odricanja. Pošto je Isus 40 dana molio i postio i mi smo djeca odlučili da se nečega odrečemo kroz sveto korizmeno vrijeme. Naši misionari i časne sestre u našoj misiji u Stuttgartu podi-

jelili su nam na početku korizmenog vremena kutijice „Moj dinar za braću u bijedi“ i u nekoliko vjeronaučnih satova pričali o „napuštenoj“ Karitasovoj djeci u Zagrebu. Odlučili smo im pomoći odričući se slatkiša i bombona kroz korizmu, a novac smo stavljali u kutijice. Te kutijice donijeli smo 13. travnja u crkve gdje se okupljamo svake nedjelje da slavimo svetu Misu na hrvatskom jeziku. Posebno je bilo svečano i dirljivo u sv. Eberhardu. Nastupio je naš dječji zbor i orkestar. I stariji su bili dirnuti našom ljubavlju prema ostavljenjima djece. Skupili smo te nedjelje 3.300 DM.

Dugo smo mislili kako da skupimo što više novaca. I nečeg smo se dosjetili. Svaki puta kada idemo u crkvu, vidimo jednu zgradu na kojoj ima sat koji pokazuje vrijeme i temperaturu. Prije nego dođemo do te zgrade, svi pogađamo kolika je temperatura. Ovako smo se mi u našoj obitelji dogovorili: onaj tko ne pogodi, mora staviti jednu marku od svoga džeparca u kasicu. Više se puta dogodilo da nitko nije pogodio i tako je naša kasića napredovala i bivala sve teža. Nadamo se da su i ostala djeca na sličan način punila kasicu za našu siromašnu braću.

Danijel Karatović, Stuttgart

GIESSEN

Pjesme koje sile na razmišljanje

Hrvatska katolička misija u Giessenu po prvi put je organizirala 7. svibnja ove godine koncert i zabavu u Nieder-Mörlenu kod Bad Nauheima.

Idućeg dana poslije podne održan je isti koncert i u Giessenu. Na samom početku koncerta župnik misije fra Josip Bebić pozdravio je sve prisutne i zaželio dobrodošlicu svima.

Koncert su održali: mlada Njemica Sigi Kranz iz Eltvilla, koja je otpjevala na početku dvije hrvatske pjesme, zatim svećenici franjevci fra Radovan Čorić, voditelj Hrvatske katoličke misije u Heilbronn i fra Šimun Šito Čorić, voditelj Hrvatske katoličke misije u Bernu u Švicarskoj. Ova dva franjevca počela su zajednički svirati prije dvije do tri godine, svojom pjesmom prošetali diljem naše drage domovine, dirnuli srca naših raseljenih Hrvata, razveselili mnoge, ali i nekim pjesmama prisilili na razmišljanje i mlado i staro. Poslije nastupa ovih dragih franje-

vaca iz Hercegovine zapjevao je i zasvirao VIS „Veseli Slavonci“ iz Raunheima. Svirali su kola, valcere, polke, a plesalo je i veselilo se i staro i mlado. Bili su zaista divni i veseli i ne bi još bili prestali svirati i pjevati da nisu odgovorni opomenuli na vrijeme.

Vidjelo se da je ovaj koncert i zabava uspjela, a to zahvaljujući župniku, pastoralnom suradniku, vrijednim domaćicama koje su napravile izvrsne kolače, misijskom osoblju, mladima i tajnici Žani. Svi su si dali puno truda i treba im čestitati.

Posjetitelj

BERLIN

Svibanjske „razglednice“

Mjesec svibanj bio je nekako posebno živ u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Zap. Berlinu. Naime, održano je nekoliko pažnje vrijednih susreta hrvatskih vjernika, bilo na vjerskom, športskom ili kulturnom polju. Još jednom se potvrdila uloga i značaj Hrvatskih kat. misija u tuđini, još jednom se pokazalo koliko je hrvatski vjernik privržen Crkvi u Hrvata ili možda bolje rečeno-iseljenoj Crkvi u Hrvata. Dragi čitatelju! Poći ću kronološkim redom i pokušati pisanom riječi dočarati svibanjske „razglednice koje će vas,“ nadam se, zanimati!

„Olimpijci“

Uspješan svibanj nagovijestili su nam naši mladi kojih su se tri ekipe natjecale u kvizu znanja na Vjeronaučnoj olimpijadi u Frankfurtu. Od 118 ekipa učesnika kviza tri ekipe Berlinske hrv. kat. misije zauzele su 4. 7. i 9. mjesto, a dječji i tamburaški zbor te folkloriši bili su i ovoga puta među najboljima. Šteta je, da na Olimpijadi nije bilo ni jedne športske momčadi iz naše misije, kad se zna da smo pravi rasadnik mladih športaša. Nadam se da će se taj propust ispraviti slijedeće godine.

Turnir u nogometu

U subotu, 10. svibnja, održan je tradicionalni „Mažuranićev“ turnir u nogometu, a nastupili su: NK „Hajduk“, NK „Livno“, NK „Croatia“, BC „Croatia“, momčad Hrv. kul. društva „V.F. Mažuranić“ te momčad Dušobrižničkog centra. Igrajući po sistemu svaki sa svakim, u finalu su se našli zaista najbolji: NK „Croatia“ i NK „Livno“. Pobjeda je pripala NK „Croatia“ koji je prikazao zaista najbolju igru. Gledatelja je bilo oko 200, a turnir je bio primjerno organiziran i protekao je u pravom športskom nadmetanju. Nakon

turnira otišli smo u naš Centar na zajedničko grilanje koje se pretvorilo u opće veselje. Pokazalo se da ovakvi turniri još više zbližavaju hrvatske radnike u tuđini, pa bi ih trebalo priređivati što češće.

Prijatelji iz Ludwigsburga

Za blagdan Duhova, a na poziv Hrvatskoga Bowling kluba „Croatia“ iz Zap. Berlina, došli su pod vodstvom fra Mirka Marića u posjet našoj misiji stari prijatelji-igrači KK „Croatia“ i članovi folklor Hrv. kat. misije iz Ludwigsburga. Kako ta naša dva kluba veže duboko prijateljstvo, zajedno provedeni dani produbili su još više tu bratsku vezu. Nakon odigranog turnira i zajedničkih grilanja, na rastanku je bilo proliveno mnogo suza s neizostavnom porukom: „Doviđenja i dođite nam što prije!“

Predavanje

U petak, 23. svibnja, održana je u našem Centru uobičajena književna tribina petkom. Gost Hrv. kulturnog društva „V.F. Mažuranić“ bio je član Filološkog instituta u Zagrebu prof. Mile Mamić koji je održao predavanje o „Postanku i razvoju hrvatskoga književnog jezika“. I ovoga je puta velika dvorana našeg Centra bila dobro posječena, i ovoga je puta hrvatski čovjek pokazao veliki interes da čuje i sazna što više o materinskom jeziku. Prof. Mamić je vrlo stručno, a ipak lako shvatljivo, pripovijedao o tome kako je dolazak Turaka omeo razvoj hrvatskoga jezika, kako su naši krajevi bili rascjepkani, kakvu su ulogu odigrali franjevci u očuvanju hrvatskoga jezika. Profesor je naglasio da jezik mora služiti svim dijalektima, spomenuo je 1604. kada je objavljena prva gramatika našega jezika, ulogu Preporoda, o Vuku Karadžiću, o hrvatskim „Vukovcima“

koji su se zalagali za tip književnoga jezika kakav je bio u Srbiji. Prof. Mamić se zatim osvrnuo na „Bečki dogovor“ na kojemu su se pozivali „Vukovci“ tvrdeći da je hrvatski i srpski jedan jezik. Predavač je spomenuo ideju o jednome jeziku u kraljevini SHS: jedan kralj, jedan narod, jedan jezik. Prof. Mamić je spomenuo i Novosadski dogovor kojim su se pokušavale ukloniti razlike između hrvatskoga i srpskoga jezika, pa se prišlo izradi rječnika u kojem se ne bi vidjele jezične razlike. Kao što je poznato, taj rječnik nije dao što bi morao dati. Po završetku ovog vrlo uspješnog predavanja prof. Mamiću su postavljena mnoga otvorena pitanja na koja je on, a na opće zadovoljstvo svih prisutnih, odgovarao bez ikakvog uvijanja i odugovlačenja. Hvala prof. Mamiću i poželimo što češće i što više ovakvih predavača.

Proslava Majčinog dana

Usobotu, 24. svibnja, proslavili smo (s malim zakašnjenjem) u velikoj dvorani našega Centra Majčin dan. Dvorana je bila ispunjena do posljednjeg mjesta, a vjeruje se da bi još toliko ljudi došlo da je dvorana bila veća. Pozdravni govor je po običaju održao župnik fra Ivan Dotur zaželeći svima ugodnu večer, a posebno bivšem dugogodišnjem župniku hrvatske katoličke zajednice u Zap. Berlinu fra Rafi Begiću, koji se te večeri našao u krugu svojih bivših župljana. Program su otvorili tamburaši i zbor mladih pod vodstvom nezamjenjivog fra Stipice Grgata, izvedbom kola „Klinček“. Potom je zbor mladih otpjevao pjesmu o „Majci nebeskoj“. Naši najmlađi, iz vrtića, izveli su pjesmicu „Ja posijah lan, baš na Ivandan“, pobravši zajedno sa svojim odgojiteljicama s. Jelom i s. Arkandelom buran pljesak. Krasno je čuti naše najmlađe kako govore hrvatski, no nažalost i njih je sve manje a sve više je hrvatske djece kojima je strani jezik postao materinski. Dramu „Svi me vole samo tata ne“, izveli su, mladi glumci našega Centra: Dinko Teklić, Ivan Bačak, Anđelka Blekić, Marina Čosić i drugi, a mnogo truda dao je naš fra Duško Džimbeg, koji je pokazao mnogo režiserskog talenta. Mnogi od prisutnih su zaplakali vidjevši malog Ivana kako ostaje bez majke, kako se onako nejak hvata u koštac sa životnim tegobama; mnogi u gledalištu u liku Ivana prepoznaje samog sebe, mnogi u Ivanovom ocu prepoznaje vlastitog. Ta istinska drama je prisutna, nažalost, svakodnevno u našim obiteljima koje se još uvijek nalaze na tzv. „privremenom radu“. Dugotrajan pljesak je bila zaslužena nagrada mladim izvođačima i njihovu učitelju fra Dušku. Nakon završetka programa svirala je glazba za ples.

„Hedwig-Chor“

U nedjelju, 25. svibnja, na pučkoj Misi koju je služio fra Rafo, imali smo čast slušati pjevanje čuvenog pjevačkog zbora Berlinske katedrale „Hedwig-Chor“, a kao solistu proslavljenog hrvatskog opernog pjevača bas-baritona gosp. Tomislava Neralića. Pjevao je

Predstavnik Kuglaškog kluba „Croatia“ iz Ludwigsburga s ponosom pokazuje u berlinskoj misiji osvojeni kuglaški pehar.

LUDWIGSBURG

„Ona me voli i ja je volim“

U subotu 10. svibnja, u prostorijama Hrvatskog doma u Ludwigsburgu, održana je proslava Majčina dana. Za nas okupljene bijaše to lijepa prigoda da se barem jednom u godini svaki od nas i svi skupa sjetimo nama najdražeg ljudskog bića – majke.

Program, zaista, bijaše i bogat i raznovrstan. Najprije je fra Mirko uveo nazočne u smisao

slavljenja Majčina dana povezavši trostruki vid slavlja: čast i zahvalnost majkama koje nam život darovaše, Mariji majci, Isusovoj i našoj majci, koja nas tješi u ovoj „suznoj dolini“ te majci domovini Hrvatskoj na čijem tlu nikosmo i koju ostavimo. U svom uvodnom govoru reče fra Mriko: „Hrvati su tijekom svoje povijesti došli u stanje da se nazovu iseljeničkim narodom. Svaki treći ili

četvrti Hrvat nalazi se privremeno ili stalno izvan Domovine. Odavno se počelo seliti. Točnije negdje u 14. st. i to se nastavilo do naših dana. Selilo se svuda: u Evropu, Amerike, Australiju...”

Nakon uvodnih riječi nastupio je Dječji orkestar s više veoma dobro uvježbanih skladbi: Oda radosti, Na gorici, Tebi, grade moj, Neka neka, Fešta itd. Mladi su svirali sami (prof. Klinc nije mogao doći), ali „tko zna zna“, i za svaku skladbu nagrađeni su srdačnim odobravanjem. Kad su oni spremili svoje instrumente, na pozornici se pojavio Dječji zbor pod ravnanjem g. A. Madunić i izveo, na veliko zadovoljstvo nazočnih, Nardeljev musical „Živjele mame“, te nekoliko duhovnih i zabavnih skladbi. Dok su se oni malo odmarali, dramska grupa naše misije, pod vodstvom g. I. Grbavca izvela je recital „Ona me voli i ja je volim“. Na kraju je (a šecer dolazi na kraju!) nastupila i folklorna grupa „Branimir“ u novom sastavu i pod novim vodstvom. Zahvaljujući našem Zvonku i mladima „Branimir“ se pomladio i zablistao punim sjajem upravo ove večeri. Uz urnebesno odobravanje svi nazočnih, izveli su splet hrvatskih kola.

Poslije službenog programa koji je trajao dva i pol sata, nastupila je „Mladost 5“ iz Ulma i zabavljala do jedan sat iza pola noći. Bila je to za sve nas jedna nezaboravna večer, a žao nam je onih koji su se morali vratiti kući jer nije bilo mjesta. Naime, ove večeri dvorana bijaše „punija od šipka“. M. Ivin

Dječji zbor misije Ludwigsburg, pod vodstvom gospođe Ane Madunić, izvodi Nardeljev musical „Živjele mame“.

kor Palestrininu Misu vrhunski, savršeno. Nakon službe Božje priređen je zajednički ručak u dvorani našega Centra. Specijaliteti s roštilja i dobra kapljica omogućili su da se s našim gostima upustimo u srdačan i prijateljski razgovor, a to je i bio cilj zajedničkog ručka: porazgovarati s Nijemcima, reći im nešto o „Lijepoj našoj“, pokazati im svojim ponašanjem da smo pripadnici starog kršćanskog i kulturnog naroda Europe.

Prva sv. pričest

U nedjelju, 1. lipnja, primilo je oko 90 dječaka i djevojčica naše misije po prvi put Tijelo Kristovo. Takve se svečanosti ne zaboravljaju, pak se nadamo da će naši prvopričesnici nositi trajno uspomenu na prvi susret s Tijelom Kristovim. Poslije svečane sv. Mise u prostorijama Centra bila je priređena zakuska za prvopričesnike, njihove roditelje, vjeronaučitelje, kumove i rodbinu.

Dragi čitatelju! Pokušao sam što vjernije prenijeti događaje iz Hrvatske katoličke misije u Zap. Berlinu na svibanjske „razglednice“, jer se u Marijinom mjesecu zaista dosta toga dogodilo. Nadam se da će i ostale Hrvat. kat. misije u Zap. Europi poslati slične „razglednice“ uredništvu „Žz“. Srdačan pozdrav iz Berlina!

Ivek Milčec

REGENSBURG

Srca su bila topla, vedra

Kišovito jutro nije pokvarilo raspoloženje djeci Hrvatske katoličke misije u Regensburgu da radosno proslave Majčin dan. Pristizala su dječica sa roditeljima na redovnu nedjeljnu sv. Misu. Osjećalo se uzbuđenje među djecom.

Dana 11. 5. 86., točno u 11 sati, počela je sv. Misa. Sve: pjesme, molitve, propovijed, čitanja, sve je bilo prožeto temom Majčina dana.

Na prikazanju su Anita i Ankica prinijele cvijeće na oltar, a na koncu svega razdijelile ga prisutnim majkama uz riječi: „Stručak jedan nije mnogo, al' ljubavi puno nosi.“ Svaki stručak bio je povezan hrvatskom trobojnicom.

Iza svete pričesti pozvao je gospodin župnik djecu da čestitaju majkama njihov dan. Po redu, njih 18, izreklo je kratki recital „Hvala, majko.“ Kristijan je pošao u zahvalnosti u rodno selo roditelja svojih. Rekao je:

„Ja malo dalje ću ići,
u rodno selo
roditelja mojih.

Tu žive starice majke,
bake naše.
One su život provele
u pregaranju
i rađanju.

U znoju lica
zemlju kopale
i kolijevke
u polje nosile,
u kući
radosno, s ljubavlju
užinu spremale.“

Dalje je nastavio Tomislav:

„Nisu se bojale
nedaće života.
Rod nam namrle.
I zato,
nestati neće
imena našeg
i rod nam
izumrjeti neće.

I malen kličem
iz tuđine
bakama hrabrim:
Hvala vam, bake,
hvala za sve.“

Pjesmom „Majka je meni najviše dala“ razveselila su djeca sve prisutne, jer su pjevala i ona najmanja: Perica, Dijana, Ružica. Sve je pratio na klarinetu Miroslav.

Razišli smo se, netko u mislima na majku u domovini, a netko, ponukan pjesmom „Hoće li dijete njezino biti dobro, zdravo, veselo“, mislima na djecu. Vani je padala hladna kiša, ali su srca bila topla, vedra. Uz iskreni pozdrav svim čitateljima „Žive zajednice“.

Mladi Hrvatske kat. misije u Regensburgu
sa s. Miroslavom

VILLINGEN/SCHWENNINGEN

Majčin dan razveselio i oduševio

Već nekoliko godina slavi ova misija u Schwarzwald u svečan način Majčin dan. Oko 400 muževa, žena i djece našlo se 11. svibnja 1986. u glavnoj crkvi na euharistijskom slavlju koje je predvodio misionar Stipe-Čipa Dukić. On je propovijedao o trima majkama: rođenoj majci, Crkvi i Domovini. Govoreći o majci-životvorci, stupu i temelju obitelji i društva, propovjednik je rekao da je njen glavni zadatak da u srce djetetovo stavi iskru vjere i da kao glasnogovornik Crkve koja čuva objavu odgaja ozbiljne, odgovorne i duhovne ljude. Majka Domovina pozdravljena je „Lijepom našom“ ispjevanom dostojanstveno, kako i dolikuje. Molitve vjernika, lijepo sročene za ovu prigodu, izrekle su djevojke u narodnim nošnjama, dok je 20 ministranata svoj bogoslužni posao obavilo zadivljujuće pobožno.

Poslije Mise koja je počela u 17.00 sati održan je kulturno-zabavni program u velikoj župnoj dvorani koja je bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Najprije su najmlađi svojim nevještim riječima uputili svojim mamama čestitke i dobre želje. Zatim je misijski VIS „Croatia“ („kršten“ na to ime te večeri!) otpjevao vrlo lijepo više pjesama,

Novoosnovani misijski VIS „Croatia“ prvi put je, i to vrlo uspješno, nastupio na proslavi Majčina dana u Villinguenu/Schwenningenu.

uglavnom starogradske. Novoosnovana misijska folklorna grupa, pod ravnanjem g. Stjepana Mazoka, otplesala je vrlo živo i dopadljivo nekoliko hrvatskih narodnih kola. Majke i svi nazočni bili su oduševljeni, pa su neka kola morala biti ponovljena. I sastav

mladih otpjevao je nekoliko pjesama. Poslije službenog dijela programa – ples i zabava do zore.

Sve je proteklo u najboljem redu. O vrlo uspješnoj proslavi Majčinu dana u misiji opširno su izvijestile mjesne njemačke novine.

Prvopričesnika u Meschedeu nije bilo mnogo, samo četvero. No, s njima su se naveliko radovali njihovi roditelji i cijela misijska zajednica koja se dvaput mjesečno okuplja na euharistijska slavlja u tom malom gradu.

MESCHEDA (SIEGEN)

Prva pričest i u malom mjestu

Meschede, malo mjesto udaljeno sto kilometara od Siegena, područje je pastoralnog djelovanja Hrvatske kat. misije Siegen. Ni ovo mjesto nije bez naših ljudi. Njima se svake prve i treće nedjelje u mjesecu omogućuje da prisustvuju sv. Misi i da veličaju Boga na svom materinskom jeziku. Na blagdan Duhova ove godine u Meschedeu je bilo osobito radosno. Na prvu sv. pričest pristupilo je četvero naše djece. Bila je to velika radost ne samo za djecu i njihove roditelje, nego i za cijelu zajednicu koja se redovito dva puta mjesečno okuplja na euharistijsko slavlje. Novim prvopričesnicima i njihovim roditeljima čestitamo i radujemo se s njima.

Josip Jurić

FRANKFURT/M.

Majčin dan – lijep kao i obično

Susret hrvatske katoličke mladeži početkom svibnja, na kojem je kroz sva tri dana sudjelovalo neobično mnogo vjernika iz frankfurtske misije, učinio je da se na proslavi Majčina dana u BIKUZ-u (Frankfurt-Höchst), 11. svibnja 1986., našlo nešto manje ljudi nego inače. Ipak je nekoliko stotina žena i muževa, mladih i djece s velikim zanimanjem i neskrivenom radošću slušalo recitacije, glasovirske komade i pjesme misijskih zborova, gledalo „Eru s onoga svijeta“ i „Slavoniju“ u izvedbi „Croatia-ensemble“ i pozorno pratilo izlaganje p. Ignacija o majčinstvu. Proslavljena „Naša zvona“ otpjevala su zvonko i vrlo kvalitetno splet domovinskih pjesama i svojim sviranjem davala takt i ritam plesničkim parovima. Kroz program je spretno vodio fra Nedjeljko Bekan. Sto i pedeset članova frankfurtske zajednice koji su tih dana pod vodstvom fra Rafaela Begića, župnika, g. Ilije Drežnjaka, socijalnog radnika i sestre Krune Plazonić, bili na hodočašću u Lurdu požalit će sigurno da nisu mogli biti na ovoj lijepoj priredbi. No, ne može se u isto vrijeme biti na više mjesta.

Ispravak

Pišući o „Fondu za stipendiranje siromašnih studenata“ (Živa zajednica, br. 1-2/1986., str. 16) krivo smo naveli misao i rečenicu hrvatskog intelektualca koji je predložio osnivanje Fonda. Pod točkom 5 stoji doslovce: „Stipendije se ne bi davale studentima teologije“. A to nije točno. Tekst točke 5 treba glasiti: „Stipendije se ne bi davale isključivo studentima teologije.“ Ispričavam se za ovu omašku i živimo u nadi da će naši čitatelji velikodušno pomoći tu plemenitu i hvalje vrijednu inicijativu našega intelektualca u S. R. Njemačkoj.

FRANKFURT/M.

Prva pričest –
drugo ime za radost

Da je netko u subotu 31. svibnja 1986. godine, u jutarnjim satima, navratio u frankfurtsku katedralu, imao bi što vidjeti. Radni dan, a ogromna crkva puna hrvatskih katolika. Slavila se naime prva pričest u Hrvatskoj misiji Frankfurt. **135 mladih** (79 djevojčica i 56 dječaka) u krasnoj bijeloj i plavoj odjeći pristupilo je toga dana po prvi put k stolu Gospodnjem. Desetak ispovjednika podijelilo je najprije, pojedinačno dakako, milost pomirenja prvopričesnicima i velikoj većini nazočnih vjernika, a potom je u 11 sati (ovo je vrijeme namjerno uzeto da bi obitelji i kod kuće mogle radosno i mirno slaviti veliki dan svojih mališana!) počela svečana sv. Misa koju je predvodio misionar fra Nedjeljko Bekan. On je vrlo zorno, s rukoveti pšenice i grozdom u rukama, tumačio malim slavljenicima veliku Tajnu euharistijskog Kristova Tijela i Krvi.

Djecu su k „pričesnoj klupi“ dovodili njihovi roditelji koji su se također pričestili. Jest da se obred zbog toga odužio, ali je i zato bio posebno lijep i znakovit. Ne pjeva zaludu Ivan Mažuranić: „Dobar pastir jer što kaže inom, i sam svojim potvrđuje činom“. Svaki je prvopričesnik primio na dar veliki blagoslovljeni kruh da ga „razlomi“ sa svojim ukucanima i kip Majke Božje Lurdske, Čuvarice naših obitelji. Prvopričesnička radost u crkvi nije jenjala ni poslije podne. Roditelji i rodbina nastavili su se veseliti sa svojim „Kristonoscima“ koji su tog dana primanjem Tijela Kristova učinili da kuća, da obitelj bude još više – Crkva. Veliki A.G. Matoš napisao još davno: „Jao kući koja nije Crkva, jao Crkvi koja nije kuća“.

Iv.

U Frankfurtu je ove godine bilo 135 prvopričesnika. Nisu svi mogli „stati“ na jednu sliku, pa ih zato donosimo podijeljene u dvije grupe. Novost ovogodišnjeg prvopričesničkog slavlja: djecu su k stolu Gospodnjem dovodili roditelji koji su se također pričestili zajedno sa svojom djecom.

U manjim zajednicama znaju naša crkvena slavlja biti posve lijepa. Na slici: rüsselsheimski prvopričesnici sa svojim svećenikom fra Tihomirom.

RÜSSELSHEIM (MAINZ)

Prva pričest u misijskoj
podružnici

U podružnici misije Mainz – Rüsselsheimu, koju od 1. travnja 1985. vodi fra Tihomir Grgat, održana je 1. lipnja 1986. godine mirno, pobožno i dostojanstveno svečanost prve sv. pričesti. U prepunoj crkvi Presvetog Trojstva u „Opelovu“ gradu k stolu Gospodnjem je tog dana prvi put pristupilo desetero mladih – pet djevojčica i pet dječaka. Sv. Misu je predvodio fra Tihomir, a propovijedao je, ne toliko za prvopričesnike koliko za nazočne prijatelje njihovih obitelji koji rjeđe zalaze u crkvu, fra Ignacije Vugdelija. Misa je bila lijepa, obredi bez užurbanosti i gužve, recitacije žive, pjevanje i orguljanje na visini. U manjim zajednicama to je lakše postići nego u velikima. Još istoga dana fra Tihomir je posjetio sve prvopričesnike i za njihovim obiteljskim stolom. I to je lijepo i – znakovito.

HANAU

Prva pričest-suradnja na djelu

Bez njih Dan pričesti u našoj misijskoj zajednici ili župi ni upola ne bi bio svečan, kako je bio s njima. Naš redoviti svirac, g. Ilija Janjić, upravo je pohitao na krštenje svom trećem sinu Mariju, koji je sada četvrto živo i zdravo dijete u obitelji. A mi pred svečanošću PRVE PRIČESTI – 13. travnja 1986. Jeza me hvatala, kakva će to prva pričest biti, bez sviranja.

Kad, sretne li okolnosti, ne bez prsta Božjega! „Naša mlada grupa svirača, naši dečki amateri, pod vodstvom fra Bože Vulete, mogli bi vam priskočiti u pomoć.” Nije trebalo velikih riječi nagovaranja. Dečki iz Offenbacha – gledajte ih samo na slici – nisu se dali moljakati. Bez riječi pogovora dadoše se na posao. Pjevačke i sviračke talente oni ne žele uskogrudno i ljubomorno čuvati i zadržati samo za sebe, za svoju matičnu zajednicu – Offenbach. Duhom prosvjetljeni shvaćaju da svoje talente umjetničke primiše za sve; i za susjedne i druge zajednice, za čitavu Crkvu. Gdje god je potrebno, neka se očituje njihovo vjerničko služenje. Gdje takve širine i razumijevanja nema, gdje se ne vide i ne osjećaju potrebe i problemi susjedamisijske, žalosna je zajednica; blagoslova ni njoj samoj ne bi bilo. Ovako mi imamo suprotno iskustvo. Grupa mladih pružila je svjedočanstvo plodotvornog susjedstva i tipičnog kršćanskog služenja. Ne možemo ne iskazati im svesrdno, najtoplije hvala.

Svojim pjevnim doprinosom učinili su da svečanost prve pričesti bude dan najveće sreće, duhovnog ugođaja i zadovoljstva ne samo za šest (6) sretnika-provopričesnika u

Grupa mladih pjevača iz Offenbacha, vod vodstvom fra Bože Vulete, pružila je svjedočanstvo plodotvornog susjedstva i kršćanskog služenja. Na slici: offenbaški „Alfa i Omega” s prvopričesnicima iz misije Hanau.

Hanau, nego za cijelu našu zajednicu koja je toga dana bila daleko brojnija nego inače. Pjesma je odjekivala iz dna duše, na novi način – način šansona. Možda čudno za neka još nenaviknuta uha? Ali Isus prve pričesti nije požalio za ovo gostovanje, jedno među prvima, ove nove grupe još u procesu afirmacije. Toj afirmaciji treba poslužiti i njihov nedavni pokušaj izdavanja nove ploče, kazete, koja bi im trebala utrti put za dalje, za naprijed. Dakle, nadobudno! Grupu smo još poželjeli imati među sobom. Da se sačuva! Neka se ne raspadne! Da pokazuje put mladima naše misije: kako se moli, kako se Boga slavi, kako se može biti mlad i lijep, ali i po-

božan-Božji. Na čitavom svom glomaznom području naša je misija inače ove godine imala 16 prvopričesnika, ali na svim mjestima gdje su oni 'razbacani' nismo mogli koncertirati, dovesti im anđele glazbe. Što smo mogli, bilo je da ih potaknemo, ohrabrimo na jači život vjere usred rasijanosti i otuđenosti pečalbe. A svi ćemo pamtit i ovaj dan po upečatljivom susretu s ovom grupom MLADIH SVIRAČA I PJEVAČA iz susjednog nam Offenbacha-Weißkirchena. Iz crkve i obreda slavlje se prenijelo u misijske prostorije, gdje smo se još dugo popodne krijepli snagom lijepe riječi i NOSIVE PJESME! S mladima – svi smo mladi.

Dinko G.

AACHEN/KÖLN

Prvopričesnici u Steinbachtalsperre

Zajednička misna slavlja bila su za djecu iz Aachena i Kölna na uskršnjim praznicima u Steinbachtalsperre prigoda da dožive bliskost i svetost Posljednje večere.

Za hrvatsku djecu iz Aachena i Kölna postalo je nekako samo po sebi razumljivo da u uskršnjim praznicima, ovaj puta u Vel. tjednu, svoj odmor provedu u Eifelu, u blizini Bad Münstereifela. Tako je bilo i ove godine. Od 24. – 27. ožujka našlo se u lijepoj, prostranoj kući nadbiskupije Köln 40-ero djece iz Aachena i 50-ero iz Kölna. Iz Aachena su djecu pratile tri žene, pastoralni suradnik i svećenik, a iz Kölna časne sestre. Svećenik se navraćao.

Iz Kölna su bili većinom prvopričesnici, a iz Aachena i druga djeca.

Zajedničko misno slavlje u intimnoj kapelici bilo je dobro prigoda za prvopričesnike, a i ostalu djecu, da dožive bliskost i svetost Posljednje večere. „Obavezna šetnja” – jedna časna sestra je štrajkala – do bazena (vani i unutra) bila je poseban doživljaj za djecu.

U svakom slučaju svi koji su bili mnogo su lijepoga doživjeli i još uvijek rado o tome pripovijedaju.

I ovaj put se pokazalo da je moguća suradnja među misijama, premda su prostorno jedna od druge udaljene, i da to najmanje ovisi o djeci, a i o odraslima.

M. K.

Rajnsko-majnska regija u Marienthalu

Po mnogočemu jedinствено hodočašće

Jutro Duhovskog ponedjeljka ove godine (19. 5.) u Hessenu i Rajnskoj Falačkoj mirno i tiho kao i svako blagdansko jutro u ovoj zemlji. Samo pred misijskim centrima i u stanovima hrvatskih katolika živo i užurbano – putuje se u Marienthal, hodočašći se k „Žalosnoj Gospi“, Pomoćnici i Odvjetnici vjerničkoj, koja je i samo iskusiła radost i tugu života, k Onoj koja „pozna najbolje sve naše nevolje“. A njih naš svijet ima na pretek.

Već oko 9 sati na cestama pred prošteničkom crkvom, što se smjestila na padinama pitomog Taunusa, rijeke automobila i autobusa koje dovode pobožne hrvatske romare k Njoj – „Početku boljšeg svijeta“, po kojoj je čovječanstvu došlo „Sunce s visine“.

Ulaze naši ljudi mirno i skrušeno u Marijinu hodočasničku crkvicu koju čuva ljubav franjevačka, zastaju u molitvi pred Marijinim likom u kojem prepoznaju svoje domovinske Gospe, preporučuju joj svoje potrebe, iznose muke, obavljaju zavjete, traže milost, iskaju čudo. A ako se ono i ne dogodi, neće se razočarati. Utješeni će poći kućama – ta razgovarali su s Majkom. Svjesni svoje slabosti traže oprostjenje, kaju se i skrušeno pristupaju na ispovijed da se pomire s Bogom i s braćom, da obnove ili zadobiju krsnu milost grijehom izgubljenju. Kakva li molitveno-prošteničkog ugođaja, kakva li milosnog doživljaja! Susret s Marijom i po Mariji s Kristom zamjetljiv i otčinitljiv na svakom licu. Radost, mirna i duboka, daje ton držanju i moljenju; hodočasnici poslije sakramenta pokore olakšani, preobraženi.

Crkva – narod Božji u hodu

U jedanaest sati kreće povorka od glavnog oltara – središta kršćanskog bogostovlja – na put od četrnaest postaja. Silno mnoštvo sudjeluje u toj dragoj pobožnosti. Teško ga prebrojiti. Tisuće vjernika, pet, šest, a možda i više, u molitvenom pokretu, u hodu. Nije to samo slika Crkve, to je prava, živa Crkva u malom. Poistovjećen s Marijom vjernički narod prati Krista na njegovu krvavom putu. Pjeva pjesme tuge („Od žalosti Majko sveta“) i pjesme radosti,

„Zelena katedrala“ u Marienthalu kraj Wiesbadena postaje iz godine u godinu sve tješnja. Ove godine nije mogla „primiti“ sve hrvatske hodočasnike.

jedan narod ide pjevajući, zaziva i vapi, klanja se, pada pred Križem i pod križevima svoje osamljenosti, iskorijenjenosti, prevarenosti i rastuženosti, ali ne očajava. Nije sam. Uvijek iznova ustaje i korača naprijed čvrsto uvjeren da je na kraju križnog puta petnaesta postaja uskrsnuća, a na svršetku njegova zemaljskog hoda divna stvarnost vječnog Uskrsa. Da, križni mu put oživljuje, raspljuje vjeru od koje se jedino može živjeti – vjeru u muku, smrt i uskrsnuće Krista Gospodina.

Spomen-čin u „zelenoj katedrali“

A potom, nekako oko podne, svi su hodočasnici u velikoj i jedinjoj lađi „zelene katedrale“ da bi proslavili spomen-čin muke i smrti Kristove, da bi sudjelovali u euharistijskom slavlju, tom stvarnom ponazočenju drame Velikog petka i triumfa uskrsnog jutra. Na tajanstven način, dakako.

Sabran iz trinaest misija Rajnsko-majnske regije i sabran u molitvi narod hrvatski sluša Riječ objaviteljsku i pri-nosi žrtvu novozavjetnu sa strahopoštovanjem svoga starog sunarodnjaka za koga Dante napisao je kao zabezegnuto stajao pred Veroničnim rupcem. Divna, pobožna, raspjevana Misa daje iskustiti istinitost onoga što je njen predvoditelj toga dana, fra Ignacije Vugdelija, okružen vijencem osamnaest koncelebranata-misionara, odmah na početku ustvrdio: „Čovjek stvaralac ne može ništa većeg ni važnijeg učiniti za svog zemaljskog života od slavljenja Mise, jer je ona djelo iznad svih drugih ljudskih djela.“

Kako je toga ponedjeljka blagdan Marije Majke Crkve, fra Ignacije propovijeda o

Crkvi koja sigurno i točno uči koje je Marijino mjesto u povijesti spasenja i o Mariji koja svojim primjerom i zaogovorom rađa Crkvu, mistično tijelo njena Sina, Crkvu opću i u pojedine narode utjelovljenu. Na Mariju primjenjuje Poljakove riječi da ona „nema sudbe svoje, s nama dijeli svoju nesreću i sreću“. Naziva je novom Sunamičankom koja pod munje Božjeg gnjeva „svoju podmeće desnu“ i moli Oca i Sina, moli Boga da joj se djeci smiluje, da ih poštedi, da ih, iako to grijesima zaslužuju, ne istrijebi. Govoreći o Marijinu značenju u Crkvi u Hrvata doslovce reče: „Naša crkvena povijest neshvatljiva je bez njena zagovora i pomoći. Ona je branila Krupu i Klis, obranila Sinj, čudesno djelovala u korist djece svoje i još uvijek djeluje na Mariji Bistrici, na Trsatu, Širokom Brijegu, u Olovu... Na banskoj zastavi Hrvatske bio je njen sveti lik.“ Završni propovjednikov zaziv: „O Majko Božja, zoro naših zora, vrati nam svjetlo, vrati nam ljubav, vrati nam Boga, da možemo sretno i vječno živjeti“, Božji je puk popratio burnim pljeskom.

„Vratite se, mili moji!“

Kišica koja je počela rominjati za vrijeme pauze preko koje se narod i tjelesno okrijepio, skrivila je da otprilike jedna polovica hodočasnika nije bila na nezaboravnom koncertu koji je izmamio more suza i bezbroj aplauza.

Čitav, gotovo trosatni, kulturno-umjetnički program oblikovao je i izeveo, na veliku radost i udivljenje publike, novoosnovani VIS „Ujaci“. Iz zahvalnosti prema bosanskim franjevcima koji su u 17. stoljeću njihovim pradjedovima

(nastavak na sl. str.)

spasili život i ime i sačuvali im vjeru bijegom u Cetinsku krajinu, prozvaše mladi franjevci na pastoralnom radu u Njemačkoj svoj sastav „Ujaci“. Sačinjavaju ga: fra Stipica Grgat (Berlin), fra Stjepan Maleš (Neuss), fra Božo Vuleta (Frankfurt) i fra Ante Vučković (München), sva četiri iz plemenite Sinjske krajine naseljene uglavnom hrvatskim življem koji je doselio iz Rame, Ščita i Prozora, sva četiri, poput legendarnih ujaka, u novovjekom zbjegu moderne Venecije – Zapadne Evrope.

Svoj prirodni talenat oni su učenjem i marljivim vježbanjem tako oplemenili da su postali stvarni glazbeni majstori, umjetnici, i kao pojedinci i kao sastav. Repertoar im je raznovrstan, a pjevanje i sviranje na visokoj razini, na zavidnoj razini. Kad god nastupe i gdje god nastupe – što zbog svojih obaveza ne uspijevaju tako često – osvajaju slušateljstvo i gledateljstvo, plijene pozornost, navode na razmišljanje, svjedoče kristoljublje, domoljublje i čovjekoljublje i stvaraju ugođaj veselja, oduševljenja, zapravo zanosa. Trebalo ih je samo čuti i vidjeti u Marienthalu.

Iako podijeljene u tri dijela – religiozni, domoljubni i domoljubno-zabavni, probrane pjesme mladih „Ujaka“ tvorile su zaokruženu cjelinu koja se s užicom slušala i s lakoćom pamtila. Teško je reći koje su se najviše dojmile publike, no čini nam se da su srce umornog radnika najviše potresale i njim jednostavno kovitlale one domoljubne u kojima se čula poruka i zov starijih upućen djeci u tuđini da se vrate na rodna ognjišta. Pjesma „Vratite se, mili moji“ nije ni jedno lice ostavila suhim. Suzili su i muškarci s kojima bi čovjek mogao „planine razbijati“. „Ujaci“ su svoj posao obavili izvanredno zaduživši na vjerničku zahvalnost višetisućno mnoštvo. To je opće mišljenje. Došli nam ponovno, što prije!

Završavamo ovaj izvještaj o hodočašću u Marienthal izvatom iz pisma jednoga našeg radnika koji je bio na hodočašću, upućenom „Živoj zajednici“ „Zahvaljujem Vam u ime mnogih poznanika za riječi nade, riječi jačanja vjere. Zahvaljujem za još jedan nezaboravan dan koji snagu daje, nadu budi, čežnju pojačava, suzu mami, suzu radosnicu što je Crkva s nama u ovim teškim vremenima...“ (Marijan K.).

Marienthal 1986. – po mnogočemu jedinstven!
Ignacije Vugdelija

NEVIGES

Govor o miru kod Kraljice mira

Ovogodišnje hodočašće hrvatskih katolika iz Sjeverne Rajne Vestfalije bilo je po običaju na Duhovski ponedjeljak. Neviges i crkva kraljice Mira iz godine u godinu privlače sve više naših hodočasnika.

Njemački reporter Jörg Buschmann zapisa u njemačkim novinama WAZ – Velbert, Nr. 115 od 20. 5. 1986.: „Tausende von Pilgern fanden sich am gestrigen Pfingstmontag zur traditionellen ‚Kroatenwallfahrt‘ rund um den Mariendom ein. Die Messe zelebrierte Weihbischof Dr. Franjo Komarica aus Banja Luka. Die ‚Kroatenwallfahrt‘ gehört zahlenmäßig mit zu den größten.“

I bilo je po procjeni p. Reinharda Klassena, franjevca iz Nevigesu zaduženog za organiziranje svih hodočašća u Nevigesu, 6000 naših vjernika.

Dan sunčan i topao. Blagdansko raspoloženje. Na svakom koraku naša riječ, nezaboravljeni kršćanski pozdrav: „Hvaljen Isus i Marija“.

Još jedan susret prijatelja. Dvojica se grle i ljube. Nakon dvadeset godina evo se susreće u Nevigesu. Hvala ti, Bože, za nedokučive putove Tvoje!

A koliko će ih toga dana obnoviti prijateljstvo u sakramentu pomirenja sa svojim Bogom i bratom čovjekom i cijelom Crkvom? To je opet Bogu poznato. A svi su imali prigodu za ispovijed od 10–12,30 sati. Svećenici su im bili na raspolaganju. U 11 sati započe križni put. Predmoli ga p. Ante Anić iz Kölna a pjevanje predvodi p. Mirko Gregor iz Gelsenkirchena. Narod sluša, razmišlja, pjeva i moli. Kaje se za učinjeno zlo, moli za mir. I na kraju križnog puta biskup dr. Franjo Komarica moli molitvu: „Gospodine, tvoj je narod na ovom putu križa slavio spomen

smrti tvoga Sina nadajući se vlastitom uskrsnuću. Neka siđe na nj obilan blagoslov, neka dođe oprostjenje, neka dobije utjehu, neka mu poraste sveta vjera, neka se učvrsti u vječnom spasenju. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.“

U 12,30 sati biskup i 16 svećenika u crkvi kraljice Mira slave svetu Misu za mir. Na početku biskup prima pozdrav od p. J. Župića i p. R. Klassena.

U propovijedi biskup govori o smislu hodočašća, o čašćenju Marije i posebno se zadržava na riječima koje Marija izgovara u Kani Galilejskoj poslužiteljima: „Što god vam rekne, učinite!“

To Marija i nama poručuje, rekao je biskup i ako budemo činili što nam Krist govori bit će nam dobro. Imat ćemo mir duše i srca uza sve poteškoće.

Narod je pažljivo slušao mladog biskupa koji je govorio jednostavno, razumljivo, živo i s vjerom i moglo se čuti poslije Mise od mnogih: sve je onako kao što biskup govori.

U crkvi, a i izvan crkve, pjevalo se iz sveg srca. Tome je pridonijela i s. Jelena Petković za orguljama.

Poslije podne u 16 sati opet smo u crkvi. Obavismo marijansko-euharistijsku pobožnost.

Marijanski dio predmolio je vlč. Stjepan Penić a euharistijski biskup dr. Franjo Komarica.

Po završetku je sav Božji narod pošao u prirodu te na suncu, zelenoj travi i uz pjev ptica nastavio slaviti Boga za njegovu dobrotu, Njegovu ljubav i Njegov mir u srcima tog Duhovskog mnoštva.
Jozo Župić

BIRNAU Silno mnoštvo na obalama Bodenskog jezera

Prema informacijama domovinskog i njemačkog tiska našlo se 31. svibnja 1986. u Gospinu svetištu u Birnau veliko mnoštvo hrvatskih katolika iz Njemačke, Austrije i Švicarske na svom redovitom, ovoga puta četrnaestom, hodočašću. „Glas Koncila“ navodi brojku od „oko 10.000 hrvatskih hodočasnika“. Svečanu sv. Misu predvodio je

predsjednik Vijeća Biskupske konferencije za hrvatsku migraciju biskup dr. Tomislav Jablanović, a u kulturno-zabavnom programu nastupili su „Grupa 5 D“ iz Zagreba i folklorne skupine „Fala“ iz Schaffhausena i „Croatia“ iz Villingena/Schwenningena. Za vrijeme sv. Mise pod šatorom podijeljen je sakrament kršćanske zrelosti.

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Ruža i njezina curica

Čim je Ruža izašla veli fra Jure: „Ko pita ne skita – ma, šjore, kako sve te lipe žene kod tebe traže utjehu, a meni dođu samo ispodvidit grije?“

Ruža nije bila ljepotica, neg obična, nepismena i starija, al' još krepka žena. Na svoju nesreću se dopala nekom razvedenom njemačkom pisarčiću, koji ju je oženio i strpao u šake strogoj punici. Uskoro se „našla“ zdrava curica koju stara odmah uze „pod svoje“. „Fra Jure, kad biste znali, koliko puta mi je ponavljala istu priču, plakala i klela sudbinu zbog nesretnog braka i otetog djeteta, ne biste bili zavidni! Bez sreće s mužem, a još manje s punicom, koja ju stalno poučavala i kao pastorče korila, a evo sad to s kćericom. Odviše za neuku ženu tankih živaca!“

„Sinko, šta moš? Ljubav je ka brodić koji se usidri di mu se sviđi, baš kano Duh Sveti, koji puše di oće. Muž je Ružu napustija?“ Ne on nju, neg' ona njega. Jednog dana Ruža izgubi živce, pokupi curicu i pobjegne u Zagreb, al' se vrati natrag. Tašta joj prvo sudski oduzme roditeljska prava, progura rastavu braka i potjera je iz kuće. Od tada nesretna Ruža vodi rat s cijelim svijetom za svoju curicu. Neuredna i raščupana, vuca sobom punu torbu sudskih papira, zaplakanih očiju trčkara od suda do advokata (imala ih već desetak!) i sa svima se zbog „nepravice“ svađa.

Ruža mi par dana kasnije opet gurne na stol sudske dokumente: „Samo Bog može uzet majci dijete, sud to ne sme!“ Smirim je pa ispratim do dvorišta misije, da ne uznemiri ljude u čekaonici. Dok ona mahom viče i plače, mahom leprša s papirima oko sebe, naiđe fra Ivan. „A što se vi to svađate ko da ste bračni par?“ Ruža i njemu naširoko ponovi stvar o oduzetoj joj curici, sjedne na kamen uz dječji vrtić, pa stane plakati. Iza fra Ivana došepa stari fra Luka: „Ajđ, prestani kukat – vidiš mi se ka Gospa od žalosti!“ „Niko ne pozna bol jedne majke! Lako vama govorit, niko vam nije uzeo dete!“ Fra Luka ušuti. Odkad mu je umro subrat, fra Gabro (u stvari pater **Ambroz Budimir**), fra Luka se osjeća napušten i osamljen. Oba već u penziji (bili su zajedno 20 godina u Americi, a ovdje misionari, jedan u Giessenu drugi u Darmstadtu), zajed-

no su do nedavno šetali po gradu, jedan drugog tješili il' se „prepirali“, al' posvuda se ispod glasa molili Bogu. Sad fra Luka stalno traži društvo mlađe subračće, pa već narod o fra Ivanu govori: „Ma znaš, oni kršni fratar Ercegovac sa šarenom torbicom o ramenu, a, za njim uvijek fra Luka!“

„Moram ponovit Jurinu poslovicu“, opet će fra Luka: „Volove i ženu uzmi u svom selu! Sad kukaš, Ružice, a nisi nas pitala za savit pri neg' si pošla za Švabu!“

U radu s našim narodom u tuđini čovjek doživi tisuće sretnih dana. Ženidbe, krštenja, kuća puna djece na vjeronauku, ljudi dolje grade kuće, podižu na noge brojnu djecu, šalju ih na škole. Naš svijet ovdje radi pošteno, al', bogme, ima i gorkih sudbina, pogotovo u mješovitim brakovima: nespোরазум, svađe, prevare, rastave, pa prepirke o djeci i novcu.

„Šta moš, taki je danas svit!“ veli fra Jure. „Lipo je reka papa Inocent našem ocu Frani pri 700 lita: ‚Di je mržnja, donosite ljubav! Di je očaj, upalite luč nade! Di je žalost, probudite radost!‘ Al' kako 'š u jednoj Ruži buditi radost, kad joj oduzešete dite, a ona, eto, od očaja pobenavi?“

Kad se Ruža vratila s bebom u Njemačku, punica je dala sudski proglasiti neprikladnom za odgoj. Kao što u stadu nisu sve ovce bijele, neg' ih ima i crnih, nitko nije samo dobar il' samo zao. Punica nije oduzela Ruži curicu iz čiste zlobe. Suprug, iako već mator, al' još uvijek „mamin mezimac“, ne samo da nije Ružu pred taštom branio, nego je ismijavao zbog nepismenosti, rugao joj se zbog slabog njemačkog govora, a često je i udario. Ruža postala nervozna i benasta, svuda se posvadila, izgubila radno mjesto, pa kad ju je stara potjerala iz kuće i oduzela joj dijete, posve je poludila, spavala gdje je stigla, postala prava ulična penerka. Tko će ovakvoj majci povjeriti dijete? Sud joj doduše dao pravo posjeta djeteta, ali malečka se počela strašiti zaplakane majke pa nije htjela više k njoj.

Onako propala i očajna, udarala Ruža svakog dana s papirima po stolu, dok to fra Juri nije dodijalo: „Basta! Muči, ženska glavo. Daj da sve dobro prokuži-

Piše Ivo Hladek

mo, znaš, ja sam stariji fratar, ne mogu 'nako žurno ka ti. Doklen živiš po pijacama i obdaništima i tegliš za sobom sudske čage, ne' š nikad dobit dite nazad!“

Otišao on na savjet dr. Spilleru, pravniku karitasa, pa kad se vratio veli čvrsto: „E, sad da vidimo ko je jači, sveti Frano sa mnom, il' švapska punica!“ Našli mi Ruži stan i miran posao, da se sredi i smiri, ali nije s njom išlo lako. „Nema teže rabote“, govorio fra Jure, „neg opametit benastu ženu!“ Ali uz pomoć dra Spillera, a valjda i zagovorom svetog Franje, stvar je dobro svršila.

Kad je nakon par mjeseci dovela svoju curicu u misiju, nisam Ružu mogao prepoznati. Mirna i vedra, čisto odjevena, govorila bolje njemački, a i malečka naklapala koju hrvatsku riječ.

Kad su cvrkućuci kao vrapci na krovu otišle, govori fra Jure: „Za pravu kršćansku mater nema veće sreće neg' zdravo dite. To je najdublji osjećaj ciloga njena bića. Za majku je sve drugo samo površna garnitura, papirnati karton oko poklona: suprug, bračna ljubav, novac i društvo – dite je uvijek na prvom mistu!“

Onda me, kao često, uzme za ruku pa me odvede gore u kapelicu: „Daj da se pomolimo Gospi Sinjskoj, da mlađarija sve to jednom sfati, ko što su to naše dobre matere u svom srcu uvijek znale. Majčina ljubav je najlipša stvar koju nam je Bog darova, jača od atomske bombe! Al', daj to dokaži mladim usijanim glavama, koje bez razuma blebeču o jednakosti spolova, o slobodnoj ljubavi uz pilule, o paragrafu 218! Neki pametan čovik 'vako piše: 'Omnis mundi creatura quasi liber et pictura nobis est et speculum. Sve stvoreno na svitu je kao knjiga i slika, a nama i zrcalo'. Sinko, majka je zaista najlipša knjiga i slika Božje ljubavi. Bila ona benasta, stara i ružna, za svoje dite je najlipša i najbolja... Zdravo Marijo, Majko Božja!“

Erstkommunion bei den Kroaten

Alle, die sonntags vor 13 Uhr oder gegen 14 Uhr an der St. Peter Kirche vorbeigehen, staunen über die Menschenmenge. Es sind keine Demonstranten, sondern Kroaten, die um 13 Uhr die heilige Messe in kroatischer Sprache feiern. Jeden Sonntag versammeln sich zum Gottesdienst etwa 200 Menschen. Am Sonntag, dem 13. April, war die Kirche wie zu Weihnachten voll. Kein

Wunder. 10 Kinder aus der kroatischen katholischen Mission – eine Personalgemeinde – gingen zum Tisch des Herrn zum ersten Mal. In der Kirche haben sich nicht nur die Kroaten versammelt, sondern auch deutsche Arbeitskollegen, Nachbarn, Freunde. Die Kroaten sind gast- und kontaktfreudige Menschen, deswegen beherrschen sie die deutsche Sprache verhältnismäßig gut.

Nicht nur die Gottesdienste zusammen mit den deutschen Katholiken feiern, sondern zusammen leben und zusammen sein ist die Devise der kroatischen Geistlichen. Bild: Die Erstkommunikanten in der Mission Aachen.

Deswegen feiern in St. Peter die deutsche und kroatische Gemeinde ab und zu (wie Ostern) auch gemeinsam den Gottesdienst, um auch so die Gemeinsamkeit in der Verschiedenheit (Sprache, Gesang, Temperament) zu bezeugen. P. Mato Kljajić, Kroatenseelsorger und Ivan Rušev, Pfarrassistent und Dr. Toni Jansen von der St. Peter Gemeinde legen wert auf diese Feiern.

Es ist aber einfacher Gottesdienst gemeinsam zu feiern, als sonst zusammen zu sein. Deswegen freut sich P. Mato, daß bei allen Kommunionfeiern zu Haus auch „Ausländer“ – Deutsche – dabei waren. Bei einer Nachfeier am Montagabend in der Friedrichstraße waren es genau 7 Deutsche und 7 Kroaten. Zufall! Zufällig auch die heilige Zahl „7“?! Vielleicht auch nicht.

Wer die Kroaten bei ihrer Gottesdienstfeier erleben will, eine stille aber sehr aktive Gemeinde, braucht nur sonntags um 13 Uhr die St. Peter Kirche aufzusuchen. Er ist herzlich willkommen.

M. K.

Istom prispjela pošta

Dragi uredniče!

List redovno dobivam i svaki put rado pročitam od početka do kraja. Naime, list mi se sviđa i dobro je opremljen. Što se tiče, ima za svakog ponešto. Meni se posebno sviđa rubrika „HRVATSKA BAŠTINA“. To je naša kulturna baština i trebamo svi biti poučeni o tom svom narodnom blagu. Isto tako redovno izvješćujete o novostima po našim misijama, pa i to je hvale vrijedno. Ali, sad ste divno prikazali i to slikovito susret naše omladine u Frankfurtu. To je naš ponos i dika, da tako u tolikom broju nastupaju naši mladi. Vjerujem da za takve susrete puno truda podnesu naši dragi misionari i č. sestre. Ali Bog neka ima plati. Trud se njihov isplati, kad čovjek pogleda ove slike. Stiječem dojam da mi živimo i da naša VJERA neće izumrijeti kako nam prorokovaše drugi. Treba čuvati, produbljivati i njegovati ono što nam naši stari namriješe i u spomen ostaviše. Na tom polju se danas trude naši svećenici i časne, a mi vjernici isto čvrsto stojimo uz svoje pastire. Zar nije hvale vrijedno, što je došao na taj susret naš Kardinal i što nas češće obilaze naši biskupi. Tako je isto bilo divno pogledati hodočasnike u Nevigesu. Bog nam dao dobro vrijeme, a naš fra Jozo dobro organizirao sve i bili smo oduševljeni. A pogotovu nas je oduševio naš novi biskup dr.

Frano Komarica koji je predvodio to hodočašće. Njegova očinska riječ u propovijedi duboko nas je potresla kao i njegovo divno pjevanje i privrženost svom narodu koju je pokazao. Pa to je stvarno neopisivo i tako još nešto nisam dugo doživio. Osjećao sam se kao da sam u svom Podmilačju, Olovu ili Sinju. Raspjevan puk uz svog dobrog biskupa sa svojim svećenicima, pa divota i za dušu okrepa! I molim Vas da mi oprostite, ja se raspisao kao da s Vama razgovaram.

Svako dobro Vam želim i BOG!

Vinko Lučić, Düsseldorf

Dragi uredniče,

Budući da od početka pratim susrete hrvatske katoličke mladeži i biblijsku olimpijadu, veseli me vrlo da mogu čestitati petnaestogodišnji i desetogodišnji jubilej. Naime, te manifestacije kao pastoralno-društvene djelatnosti te list „Živa zajednica“ kao pastoralno-književna djelatnost velika su svjetla u magli našega iseljeničtva. Veoma mi je drago ustanoviti da se jedna nova generacija penje na naše životne pozornice – zdrava i nadobudna – dok mi stariji jedan po jedan silazimo i – odlazimo.

p. Lucijan Kordić, Zürich

**ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 541046

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf